

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa

Kaina 10 ct.

Nr. 5

Penktadienis, Vasario (February) 3, 1961, Toronto, Ontario

M E T A I XXX

Jungtinės Valstijos ir Tarybų Sąjunga Suartėja

WASHINGTON. — Naujam prezidentui pradėjus eiti savo pareigas, Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos santykiai tuojau pagerėjo. Šiltus sveikinimus ryšium su inauguracija pasekė palio-savimas dviejų orlaivyno karininkų, kurie buvo Tarybų Sąjungoj internuoti po to, kai buvo nušautas bombėmis praėjusiais metais. Pats prezidentas Kennedy spaudos konferencijoje pareiškė, kad šis Tarybų Sąjungos žygis daug padės abiejų šalių santykiams pagerėti.

Komentatoriai teigia, kad Kennedy yra linkęs pasimatyti su Chruščiovu, jeigu jis atsilankytų į Jungtines Valstijas ryšium su Jungtinių Tautų reikalais. Adlai Stevenson, JAV atstovas Jungtinėms Tautoms, taipgi išsireiškė, kad JAV administracija žiūri prielankiai į abiejų lyderių susitikimą.

Kennedy taipgi viešai pasakė, kad jis davė įsakymą neatnaujinti U-2 žvalgybinių skraidymų, kurie buvo suspenduoti dar prie Eisenhowerio. U-2 incidentas, kaip pamenate, sugriovė viršūnių pasitarimą ir labai pablogino santykius tarp Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų.

Sugrįžusių karininkų klausinėjimas buvo uždraustas, pareiškiant, kad tokie klausinėjimai galėtų pakenkti abiejų šalių santykių pagerinimui.

Lakūnų šeimos labai dėkingos Tarybų Sąjungai už palio-savimą lakūnų.

Visur reiškiamas viltis, kad šių šalių santykiai grįš į tokią padėtį, kokia buvo tuoj po Chruščiovo atsilankymo Jungtinėse Valstijose ir viešimo pas prezidentą Eisenhowerą.

Nekurie "pranašai" linkę manviti, kad galimybės Kennedy vizito Tarybų Sąjungoj taipgi negali būti visai atmestos. Gal tas neįvyks greitai, bet galimybės yra.

NIUJORKAS. — SNO generalinis sekretorius Dag Hammarskjöld bandęs naują taktiką išvengimui chaoso Konge

De Gaulle Tarėsi Slaptai su Macmillanu

PARYZIUS. — De Gaulle ir Macmillanas dvi dienas tarėsi slaptai. Spėjama, kad jie apkalbėjo galimybes viršūnių susitikimo šį pavasarį.

Abu lyderiai tarėsi De Gaulle vasarnamyje apie 30 mylių nuo Paryžiaus.

Spaak Norijs Išėiti iš NATO

PARYZIUS. — Čia einą gandai, kad NATO sekretorius Paul-Henri Spaak nori rezignuoti iš NATO sekretoriaus pareigų. Spaak yra belgas, neva socialdemokratas.

Kanados liberalų lyderis Pearsonas, kuris įeina į NATO "trijų išminčių" grupę, pareiškė, kad jis nenorįs užimti Spaak vietą. Esą čia kalbama, kad Pearsonas būtų labai tinkamas šiam postui.

Spaak yra buvęs Belgijos premjeru ir užsienio reikalų ministru. Dabar, po didžiojo streiko, jis norįs daugiau laiko pašvesti Belgijos naminiams reikalams.

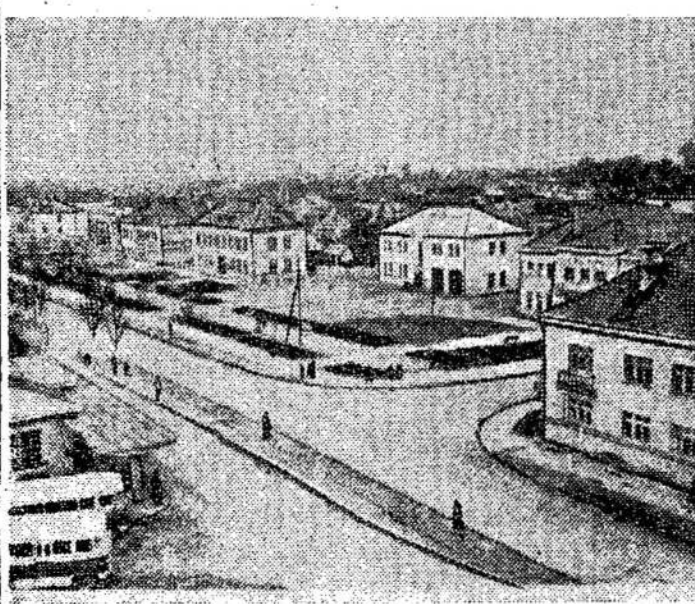
Laivas Išskyrė Negrus Jūrininkus

LONDON. — Britanijos orlaivianėsis HMS Victorious išlaipindino devynius negrus jūrininkus Gibraltare, kad jų nebūtų ant laivo kada laivas apsilankys Pietų Afrikoje. Kai apleis Pietų Afriką, jie galės vėl sugrįžti ant laivo.

Nors Britanijos laivyne nėra negrų segregacijos, tačiau admiralitetas pasiskubino iškelti negrus, kad Pietų Afrikos valdžia nepasipiktintų.

Anglijoje žmonės tuomi labai pasipiktinę. Jie skaito bereikalingu nusilenkimu Pietų Afrikos valdžiai, Britanijos pažeminimu ir savo piliečių įžeidimu.

Brazilijos Prezidentas Užtikrino Santa Maria Sukilėliams Prieglaudą

Kėdainiai, stovį ant Nevėžio kranto, labai sparčiai auga. 1958 metais įkurtas elektros aparatūros fabrikas. 1962 metais pradės gamybą chemijos kombinatas, kurs gamins sieros rūgštį ir trašas

žemės ūkiui. Šale jo išaugs cukraus - konservų fabrikas. Šalia senųjų Kėdainių išaugs naujas miestas. Nuotraukoje matote naujųjų Kėdainių kampelį.

Ragina Siekti Afrikos Vienybės

CONARKY, Guinėja. — Guinės prezidentas Sekou Taurė pareiškė, kad Afrika nenurims, kol visi Afrikos kampai bus laisvi nuo bent kokios išlaukinės įtakos. Jis kritikavo tuos lyderius, kurie taikstosi su buvusiais pavergėjais už mažas nuolaidas.

Jis kalbėjo laike apžiūros Guinės armijos demonstracijos, kurią stebėjo Liberijos ir Mali prezidentai, Ganos, Nigerijos, Togo ir Sierra Leone ministrai.

Apie 3,000 kareivių, ginkluotų Tarybų Sąjungos ir Čekoslovakijos ginklais, pražygiavo pro svečius. Visi jauni, linksmi, kad jie yra savo krašto gynėjai.

LENKIJOS INDUSTRIJA SMARKIAI ĮSIBANGUOJA

VARŠUVA. — Lenkijos vyriausybės industrinis planas smarkiai išjudino industrinį veikimą, industrijos kilimą, kas žada šalies gyventojams daug geresnį gyvenimą į trumpą laiką.

Dabar Lenkija turi 30 milijonų gyventojų.

Darbas Trumpesnis Produkcija Didesnė

MASKVA. — Po įvedimo, spalio mėnesį, darbo dienos sutrumpinimo TSRS industrinė produkcija gerokai padidėjo, sako raportas centrinės statistikos tarybos.

Darbininkų jeigos 1960 metais buvo 5 nuosimčiais didesnės, už 1959 metų. Gamība gerokai padidėjo.

Pagaminta arti milijono skalbimo mašinų, pusė milijono šaldytuvų, 1,700,000 televizijos imtuvų.

Plieno TSRS pernai pagamino 65,300,000 tonų.

Aliejaus 148,000,000 tonų. Elektros 292,000,000,000 kilovatų.

SUEME ŽUDYTOJUS ŽYDŲ DUJOMIS

HANOVER. — Žemutinės Saksonijos vidaus reikalų ministerija pranešė, kad sumintas šio miesto policininkas, J. Pradel, kurs žudęs žydus dujomis specialiai įrengtuose autobusuose.

Taipgi esąs suimtas ir mechanikas, H. Wentritt, kurs įrengęs vamzdžius iš muflerio į autobusus, kad vežant žydai užduštų nuo dujų.

RIO DE JANEIRO. — Naujas Brazilijos prezidentas Janio Quadros, kurs pradėjo prezidento pareigas ant radienį, dar prieš inauguraciją, užtikrino Portugalijos premjero Salazaro oponentams, užgrobusiems laivą Santa Maria, prieglaudą Brazilijoje. Jis sakė, kad jis neuims nei laivo, nei ji užgrobusių portugalų su kapitonu H. Galvao priešakyje.

Išrodo, kad Santa Maria baigs savo "ekskursiją" Atlante laimingai. Jeigu laivas būtų plaukęs į Afriką, kaip buvo pranešta anksčiau, tai Portugalijos karo laivai būtų galėję jį pasigauti. Kas tuomet būtų atsitikę, sunku pasakyti. Kapitonas Galvao sakė, kad jis geriau laivą sudarys, bet nepasiduos.

Visi keleiviai bus iškelti Brazilijoje, o iš ten galės grįžti į Jungtines Valstijas ir kitas vietas kitais laivais ar orlaiviais.

Užgrobinas Santa Maria atkreipė į save didelę atydą visame pasaulyje. Iš karto buvo paskelbta, kad tai piratai užgrobė laivą. Laikraščiai paskelbė žinią didelėmis raidėmis. Bet vėliau pasirodė, kad diktatoriaus Salazaro oponentai. Jų priešakyje buvo kapitonas Galvao, bet jis elgėsi pagal instrukcijas Brazilijoje gyvenančio generolo H. Delgado, kurs buvo kandidatu į prezidentus Portugalijoje prieš Salazaro šalininką. Jis kaltina, kad Salazaras suvogė balsus ir tokiu būdu neprileido generolo Delgado.

Ryšium su Santa Maria užgrobinu iškilo viršūn, kad opozicijos diktatoriui Salazarui esama visur, kur tik gyvena portugalų. Toronte, Kanadoje, įvyko net susikirtimas tarp Salazaro šalininkų ir oponentų.

Salazaras valdo Portugaliją diktatoriškai jau arti 30 metų. Jokiai opozicijai pasireikšti viešai neleidi. Žmonėse esąs didelis nepasitenkinimas režimu. Bet jie negali nieko padaryti namie. Kaimynystėje viešpatuoja generalisimas Frankas, kraujuose paskandinęs Ispanijos respubliką.

Iš Kanados Gyvenimo

Atrodo, kad Kanada susitars su Tarybų Sąjunga dėl kviečių. Premjeras pranešė, kad jis turi viltį, jog derybos pavyks.

Jeigu bus susitarta, tai Tarybų Sąjunga pirkis Kanadoje virš 5,500,000 bušelių kviečių.

Kanados kviečių Taryba raportuoja, kad eina derybos su Kinija dėl 5,500,000 bušelių miežių.

Federalė vyriausybė buvo priversta pakeisti cenzo blankas taip, kad kiekvienas pilietis turės pasisakyti, iš kokios tautybės jis kilęs.

Akilesni žmonės sako, kad tuomi Kanados vyriausybė atidėjo ant toliau teises kanadiečiams vadintis kanadiečiais.

Taip tai vis užstojamas kelias Kanados tautai susidaryti. Klausimas, kelių kartų reikia, kad žmogus galėtų vadintis kanadiečiu.

Apsigynimo departamentas buvo užpirkęs tuziną kačių, kurios būtų buvusios naudojamos Albertoje, kur yra tyrinėjamos bakterialoginės karo priemonės. Gyvulių saugotojai, sužinoję apie tai, pasiskubino užkirsti kelią.

Kasžin ką jie darytų, jeigu sužinotų, kad Kanados armija ruošiasi naudoti bakterijas prieš kitos kurios šalies žmones atsitikime karo?

Montrealas nenori pasiduoti Torontui. Planai užgirti dėl pastatymo Place des Arts — panašaus meno centro, koks yra Toronte — O'Keefe Centre, kurs susidėtų iš salės, teatro ir parko.

Numatyta išleisti \$13,000,000 šio centro pastatymui. Statyba truksianti 10 metų.

Premjeras Diefenbakeris pareiškė, kad "Komunistinė Kinija laikui atėjus turės dalyvauti svarstant nusiginklavimą", nes be jos susitarimas neturės reikšmės.

"Būkime realistai", sako jis. "Kaip saugiai susitari mas dėl nusiginklavimo gali būti įvykdytas, jeigu komunistinė Kinija nebus dalyvė?"

Bauginamasi, kad už poros metų ir Kinija turės nukolinius ginklus.

Naujai atidaryto universiteto Toronte — York University — prezidentas M. G. Ross inauguracinėje kalboje išreiškė baimę, kad bėgyje 50 metų baltasis žmogus neteks dominuojančios pozicijos pasaulyje.

Spalvotieji žmonės esą džiūmoje ir laikui bėgant jie

paimsią viršų ant baltojo žmogaus.

Bet šiuo tarpu baltasis daugelyje vietų nenori sėstis šale spalvoto valgykloj, leisti vaikus į maišytą mokyklą, melsties vienoje bažnyčioje.

William Stevenson, Globe and Mail korespondentas, kuris geroką laiką išbuvo Indijoje, rašo savo laikraščiu, kad Indijoje dabar yra 431,000,000 gyventojų ir kad 90 procentų yra beraščiai.

Indijoje esąs didelis susirūpinimas dėl Kinijos, kuri komunistų vadovybėje daranti labai spartų progresą ir greitu laiku paliks Indiją toli užpakalyje, nors savo laiku jos buvo beveik vienkioje padėtyje.

Kanadietis

Sudburietis

Apsivedė B. Varytė

SUDBURY, Ont. — Apsivedė Bontė Varytė su Robertu McJannetu, anglių tautybės vaikinui. Vaisės buvo Legion Memorial salėj.

Vestuvės buvo labai gražios, svečių buvo daug iš abiejų pusių, buvo ir iš Čikagos.

Jaunieji medaus mėnesiui išvyko į Jungtines Valstijas. Geriausios jiems sėkmės jų naujame gyvenime.

Jaunoji, Emilės ir Bruno Warrysh'u dukte, ir jos tėvai yra gyvenę Montreale.

Kiek anksčiau pas jaunosios tėvus buvo didelė šiaur partija dėl jaunųjų, kurių surengė jaunosios draugės. Apdovanojo jaunuosius gražiomis dovanomis ir palinkėjo laimingiausio vedybinio gyvenimo.

Kūdikams Baldų Parodinis Išpardavimas Tiesiai iš Toronto Baldų Parodos Rinkos

Luksusiniai tvirti gardėliai su šlapumą nepraleidžiančiais pasterizuotais matrasėliais, nustatomais spyruokliais, dantuota trekele ir pritaikyta paklode.

Nauja žema kaina	\$27.95 kompletas
Reguliarė kaina	\$37.95
Kūdikams vežimėlis	\$22.95 ir daugiau
Chrominė aukšta kėdė	\$ 9.95 ir daugiau
Žaidimui gardelis	\$ 9.95 ir daugiau

Viskas dėl kūdikių žemiausiomis kainomis Toronte Veltui nuvežama — Patenkinanti garantija Mes kalbame jūsų kalba

BABY TOWN, 1189 Bloor St. W. kampas Brock Ave. LE. 5-0133 — Atdara vakarais iki 9 val.

Lietuvių Gyvenimas Lietuvoj ir Amerikoje

1. LIETUVA SIANDIEN — tai nedidelė knyga puspuslapias, bet baisiai didelė ir stipri savo turiniu, nes joje labai teisingai pasakoma ir daugybe nuotraukų parodoma, kaip atrodo socialistinė Lietuva, jos žmonės ir gyvenimas; pasakoma ir parodoma žmonių, kurie lankėsi Lietuvoje 1959 m. ir viską matė savo akimis, jautė savo širdimi ir patyrė savo objektyviu protu. Kiekvienas lietuvis turi šitą knygą įsigyti ir platinti — juo labiau platinti tarp tų, kurie yra suklaidinti atžagareivių spaudos melais. 95 psl. Kaina 1 dol.
2. AMERIKOS LIETUVIAI ir ANGLISKŲJŲ SKOLINIŲ ŽODYNAS — Amerikos lietuvių laikraščių, knygų, mokyklų, parapijų, kultūros ir kalbos labai įdomus aprašymas. 366 psl. Kaina 2 dol.
3. SIRDIES RŪMAI — pirmasis lietuviškas romanas apie širdį. 449 psl. Kaina 2 dol.
4. SLIAPTARNIAI — didžioji Amerikos lietuvių gyvenimo knyga. 652 psl. Kaina 2 dol.
5. ČIKAGOS SĖSĖLIAI — nuogojo gyvenimo vaizdai. 316 psl. Kaina 2 dol.

Visos 5 knygos sykiu tik 5 doleriai čia arba Lietuva. Persiuntimo kaštus apmokame.

Rašykite:

Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St., Chicago 8, ILL.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniiais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri grąžinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugrąžinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

JUBILIEJINĖ DAILĖS PARODA 1957. Gausiai iliustruotas, su T. Lietuvos dailininkų ir jų kūrinių paveikslais, katalogas. Knyga 380 puslapių. Knygyne Nr. 378.

SIRDIES RŪMAI. Algirdas Margeris. Romanas. Knyga 452 puslapių. Knygyne Nr. 379.

SIAURUOJU TAKELIU. K. B. Kraučiuonas. Autobiografinis aprašymas. Knyga 180 psl. Knygyne Nr. 380

DRAUGAI IKI MIRTIES. J. Dovydaitis. Apsakymai. Knyga 100 puslapių. Knygyne Nr. 381.

SAULĖTOJ ISPANIJOJ. Edvardas Zdanauškas. Aprašymas autoriaus pergyvenimų Ispanijos civiliamame kare ir po jo Franko belaisvėj. Knyga 158 puslapių. Knygyne Nr. 382.

APYSAKOS. J. Gurauskis. Knyga 136 puslapių. Knygyne Nr. 383.

UZDAVINYS. B. Dauguvietis. Keturių veiksmy veikalas. Knyga 156 puslapių. Knygyne Nr. 384.

NAUJA VAGA. B. Dauguvietis. Septynių paveikslų pjesė. Knyga 172 puslapių. Knygyne Nr. 385.

LELIŲ TEATRAS. E. Švarcas. Pjesių rinkinys. Knyga 284 puslapių. Knygyne Nr. 386.

RUSŲ KLAUSIMAS. K. Simonovas. Trijų veiksmy septynių paveikslų pjesė. Knyga 160 puslapių. Knygyne Nr. 387.

ATSIMINIMAI IR DABARTIS. L. Pruseika. Knyga 304 puslapių. Knygyne Nr. 388.

VELINĖS. A. Mickevičius. Poema, veikalai ir poezija. Knyga 376 puslapių. Knygyne Nr. 389.

ALGIO LUMBIO NUOTYKIAI. Rojus Mizara. Romanas. Knyga 304 puslapių. Knygyne Nr. 390.

BERNARDO GAVELIO KLAIDA. Rojus Mizara. Apysaka. Knyga 352 puslapių. Knygyne Nr. 391.

IS ATSIMINIMŲ. Jonas Kaškaitis. Knyga 320 puslapių. Knygyne Nr. 392.

LIETUVA UGNYJE. Lietuvos rašytojų kūriniai apie Lietuvą vokiečių okupacijoje. Knyga 288 puslapių. Knygyne Nr. 393.

LIETUVIŲ DRAMATURGIJA. J. Lankutis. Kritikos eludai. Knyga 324 puslapių. Knygyne Nr. 394.

DRAMOS. Petras Vaičiūnas. Knyga 480 puslapių. Knygyne Nr. 395.

PRAHOS KAŠTONŲ PAUNKSNEJE. K. Simonovas. Keturių veiksmy penkių paveikslų drama. Knyga 142 puslapių. Knygyne Nr. 396.

EGZAMINAS. Antanas Bieliauskas. Keturių veiksmy veikalas ir kelios dainos su A. Lopo muzika. Knyga 112 puslapių. Knygyne Nr. 397.

DŪMAI. Juozas Grušas. Keturių veiksmy komedija. Knyga 96 puslapių. Knygyne Nr. 398.

BALTIEJI GLUOSNIAI. J. Avyžius. Keturių veiksmy drama. Knyga 84 puslapių. Knygyne Nr. 399.

ZENTAS. Vincas Krevė. Scenos veikalai. Knyga 172 puslapių. Knygyne Nr. 400.

UZ TUOS, KURIE JŪROJE. B. Laurenevas. Keturių veiksmy pjesė. Knyga 152 puslapių. Knygyne Nr. 401.

LIUBOV JAROVAJA. K. Trenevas. Penkių veiksmy pjesė. Knyga 212 puslapių. Knygyne Nr. 402.

NEUZMIRSTAMIEJI 1919-IEJI. V. Višnevskis. Scenos veikalas. Knyga 144 puslapių. Knygyne Nr. 403.

TARYBŲ LIETUVOJ

Inžinierius su Chirurgu Nauji Šeiminkai

Dažnai atsitinka, kad ligonio širdis dar dirba, o kvėpavimas jau sturiko. Taip būna sunkių operacijų metu arba ką tik išgelbėtam skendusiam žmogui.

Ar negalima priversti veikti kvėpavimo organus elektros pagalba? Šį klausimą ilgai nagrinėjo žinomas kauniečių chirurgas Alfredas Smailys. Savo mintimis jis pasidalino su inžinieriumi-konstruktoriumi Petru Miškiniu.

Ir štai chirurgo mintis įgyvendinta. Ant konstruktoriaus stalo originalios formos elektrinis prietaisas — elektrinis respiratorius MS (autorių pavardžių pirmosios raidės).

Keli generatoriai gamina įvairių impulsų elektros sroves. Jos nukreipiamos į raumenis ir priverčia plaučius susitraukti ir išsiplėsti.

Chirurgai jau išbandė naujo prietaiso veikimą užmigdytam šuniui. Bandymo rezultatai geri. Naujas prietaisas bandomas toliau, tobulinamas.

Naujas Magnetofonas

VILNIUS. — Patogus ir gražios išvaizdos magnetofonas "Gintaras". Tačiau jis jau nebe naujusias. Įmonės laboratorijoje gimė šeštasis magnetofonas, pavadintas "Elfa-20".

Naują magnetofoną sukūrė inžinierių kolektyvas, vadovaujamas laboratorijos viršininko A. Naidionovo. Mažesni šio magnetofono korpuso ir kai kurių detalių gabaritai leis sumažinti ir jo savikainą. Vienas techninių magnetofono privalumų — sulėtintas juostos judėjimo greitis. Vienos juostos bus galima klausytis ištisas dvi valandas. Naujasis magne-

Nūriame buvusio Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo kieme suskambo jaunatviški balsai. Po skambučio į laikinai čia įrengtas auditorijas skuba medžio apdirbimo technikumо trečio kurso moksleiviai — būsimieji medžio apdirbimo pramonės įrengimų technikai-mechanikai. Tai naujieji Kauno "bastilijos" šeiminkai.

Paskutinius matavimo darbus atlieka projektuotojai. Jie yra numatę iki naujųjų metų paruošti buvusio kalėjimo pastato rekonstrukcijos projektą ir atiduoti jį statybininkams.

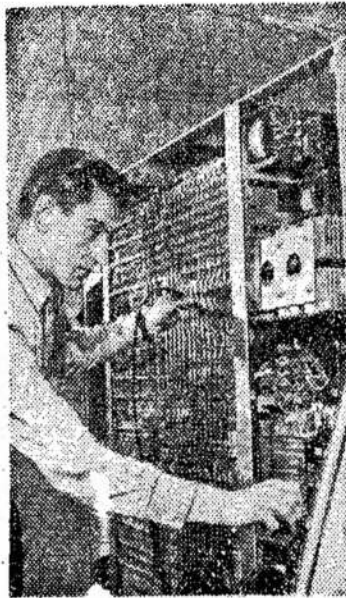
Technikumо moksleiviai turės erdvas auditorijas, aktų ir sporto sales, mokomąsias dirbtuves.

Baigėsi Kauno kalėjimo devyniasdešimt septynerių metų istorija. Carizmo palikimas po kiek laiko virs šviešiais mokslo rūmais. Ir tik dvi kameros, kuriose paskutines savo gyvenimo valandas praleido keturi komunistai — Karolis Požėla, Juozas Greifenbergeris, Kazys Giedrys ir Rapolas Carnas, primins jaunimui, kokių kančių ir aukų kaina buvo iškovota teisei į mokslą, į darbą, į poilsį.

"KAITROS" GAMINIAI

Lentvario "Kaitros" gamykla — viena geriausių Lietuvoje įmonių. Daugelyje naujų namų Vilniuje, Kaune ir kituose respublikos miestuose įrengtos emaliuotos vofonafonas, palyginti su "Gintaru", sveria dviem kilogramais mažiau.

Serijinė magnetofonų "Elfa-20" gamyba bus pradėta antrajame šių metų pusmeptyje.

Pernai Vilniaus skaičiavimo mašinų gamykloje buvo pradėta gaminti elektronines skaičiavimo mašinas. Iki šiol jų jau pagaminta nemažai. Šios sudėtingos elektroninės mašinos yra naudojamos atlikti ekonominiams, buhalteriniams ir statistiniams apskaičiavimams.

Nuotraukoje: inžinierius Algirdas Karvelis derina naująją elektroninę skaičiavimo mašiną Vilniaus gamykloje.

nius, dušai ir kiti santechnikos gaminiai su šios įmonės ženklais.

"Kaitros" produkcija buvo eksponuojama pasaulinėje parodoje Briuselyje. Daug įvairių įrengimų gamykla siunčia į Jungtinę Arabų Respubliką, Turkiją, Islandiją, Kiniją, Albaniją ir kitas šalis.

Laboratorija Įmonėje

KAUNAS. — Gera naujovė įdiegta autoremonto gamykloje. Remontuojant automašinas, metalinės lingių pirštų įmovos pakeičiamos kaproninėmis. Netrukus iš kaprono atliekų bus liejami bėgių perjungėjai, tepalinės sankabos, guoliai ir kt.

Įsisavinant šias naujoves, autoremontininkams didelę paramą suteikė Energetikos ir elektrotechnikos instituto darbuotojai. Įmonėje buvo įkurta instituto laboratorija sintetinėms medžiagoms. Gamybininkai sumontavo joje specialius presus ir kitus įrenginius. Instituto specialistai, kuriems vadovauja technikos mokslų kandidatas J. Majauskas, ištyrė laboratorijoje kaprono panaudojimo gamyboje galimybes.

Taip bendradarbiaujant mokslininkams ir gamybininkams, surastas būdas pigioms atsarginėms detalėms iš kaprono gaminti. Savo savybėmis jos nenusileidžia metalinėms, lengvai ir greitai apdorojamos, o yra apie tris kartus pigesnės.

Įvairiais Klausimais

Per praėjusį pusimtį metų pasaulis labai pasikeitė. Prieš pusimtį metų 1,250,000,000 žmonių iš 1,750,000,000 gyveno kolonijose, kurias valdė imperialistinės valstybės, kuriose gyveno nedaugiau 250,000,000 gyventojų.

Po Spalio revoliucijos, įvykusios 1917 metais, Tarybų Sąjungoje gyveno 140,000,000 gyventojų arba 7.7 procento viso pasaulio žmonių. Dabar socialistinėse šalyse gyvena virš 1,000,000,000 žmonių arba 35 procentai.

Kolonijose, kurias tebevaldo imperialistai, gyvena vos 80,000,000 arba apie 3 procentus. Vien po praėjusio karo išsilivusavo iš kolonijinės vergovės 1,500,000,000 žmonių.

Vadovaujančių imperialistinių valstybių žmonės bendrai nesudaro nei 500,000,000.

Kaip matome, per pusimtį metų, pasaulio veidas labai pasikeitė.

Kinija pirkosi Kanadoje 5,592,000 bušelių miežių. Sakoma, kad ji pirkta Kanadoje

Kompozitoriaus Autorinis Koncertas

Neįprastai daug žmonių atėjo į Kybartų vidurinės mokyklos salę. Darbininkai, aplinkinių kolūkių žemdirbiai, mokytojai, moksleiviai, muzikos mėgėjai iš kaimyninių rajonų, svečiai iš Vilniaus čia susirinko į pirmą kartą respublikoje surengtą autorinį kompozitoriaus K. Kavecko kūrinių koncertą, kurį atliko saviveiklininkai.

Svečių pasveikino Vilkauskio rajono vykdomojo komiteto pirmininkas Stasys Rogovas ir Kybartų vidurinės mokyklos mokytoja Pelagėja Emužienė.

Kompozitorius K. Kaveckas susirinkusiems papasakojo apie savo gyvenimo ir kūrybos kelią.

Keletą kompozitoriaus kūrinių atliko ir Valstybinės filharmonijos solistai A. Surdokaitė ir V. Indrikonis.

K. Kaveckas neliko skolingas kybartiečiams už šiltą ir draugišką priėmimą. Jis atvežė savo naują kūrinių — "Dainą apie Kybartų miestą", parašytą pagal Kybartų vidurinės mokyklos mokytojo Jeronimo Šalčiūno žodžius. Ji pasakoja apie pirmosiomis karo valandomis smarkiai nukentėjusį ir dabar pakilusį naujam gyvenimui šį Lietuvos miestą, apie jo nustatytus žmones.

32,000,000 bušelių kviečių, jeigu būtų galima gauti ant išsimokėjimo.

Kviečių Taryba, kuri turi monopolį ant prekybos kviečiais, norėtų gauti garantijas iš vyriausybės. Jeigu vyriausybė kredituotų, tai būtų labai didelis palengvinimas fermeriams, nes jie tuojuo gautų mokesčių.

Vyriausybė, kaip atrodo, šaltai atsineša linkui šio reikalo.

Ontarijos fermeriai nusiskundžia, kad amerikiečiai labai muša Ontarijos farmų gaminių kainas versdami Kanadon savo gaminius.

Pavyzdžiui, praėjusiais metais, kuomet Ontarijoj fermeriai laukė gero bulvių derliaus, amerikiečiai atgabeno į Torontą 99 vagonus savo bulvių. Montrealas gavęs net 143 vagonus.

To pasėka buvus tokia, kad bulvių kaina nukritus pusiau.

Birželio mėnesį kanadiečiai sumokėjo amerikiečiams už bulves \$2,500,000.

Panašiai skundėsi kopūstų, svogūnų ir tumečių augintojai.

Porą dešimtų metų atgal, kiekvienas Kanados farmų darbininkas pagamindavo tiek maisto, kad užtekdavo jam ir 9 kitiems asmenims. Šiandien jis be savęs turi pagaminti maisto ir dėl 22 kitų. Per tą patį laiką dirbančiųjų ant farmų skaičius nupuolė iš 1,200,000 asmenų iki 700,000.

1921 metais Kanadoje ant farmų dirbo 33 procentai Kanados dirbančiųjų, o 1959 metais dirbo ant farmų jau tik 11 procentų.

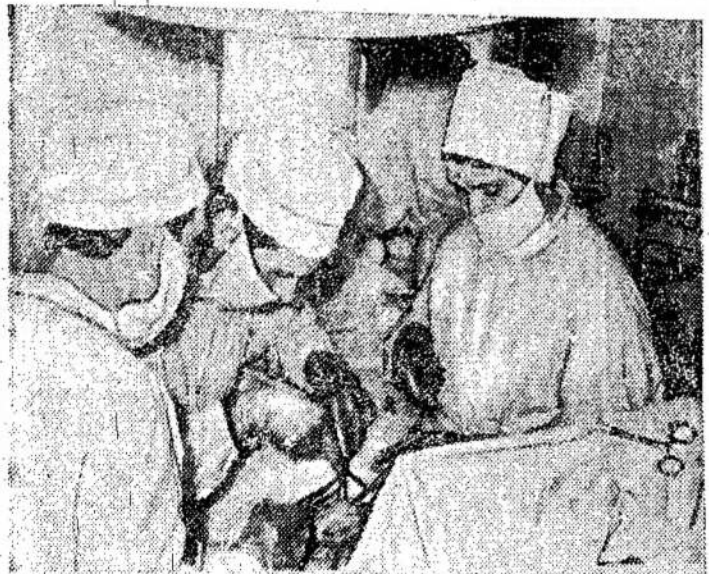
Kanadoj menininkai skundžiasi, kad labai sunku verstis. Girdi, geriausias veiklas būna statomas viena kitą savaitę. O paruošimas, be abejonės, labai daug kainuoja. Kame priežastis, kad taip trumpai trunka perstatymai? Atsakymu rodos būtų faktas, kad žmonės nesilanko. Per mažas miestas? Bet gi Toronte jau 1,500,000 gyventojų.

Atsakymą tur būt duoda Leipcigas, Rytinė Vokietijoje esančias miestas su 600,000 gyventojų. Miestas turi pastovų operos teatrą ir nesiskundžia.

Teatras talpina 1,700 žmonių. Kada teatras atsidarė praėjusiais metais spalio 8 dieną, jis buvo pilnas kasdien ir jis jau yra išpardavęs visas vietas iki balandžio.

Bet įžanga tenai prasideda nuo 75 centų.

Pas mus į operą gali citi tik pasiturintieji.

Vilniaus respublikiniame plaučių operacijos. Nuotraukoje: chirurgas Anatolis Sučila (viduryje) atlieka plaučių operaciją.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos kaina:
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25
Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS
160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4358

KALBOS IR LIKO KALBOMIS

Iš rudens buvo labai daug kalbėta ir rašyta apie planus nedarbui sumažinti. Ir federalė vyriausybė, ir provincialės vyriausybės, ir savivaldybių valdybos — visos kalbėjo, kad didžiausiu jų rūpesčiu yra bedarbių padėtis. Išrodė, kad ištikro bus kas nors svarbaus atlikta. Bet ar yra kas daroma?

Jau vasaris. Bedarbių skaičius prašoko pusę milijono. Jis auga labai smarkiai. Ir auga iki kovo mėnesio pabaigos. Net ir tų viešų darbų, kuriuos vyriausybės planavo atlikti, nesimato. Viskas, ką žmonės mato, tai plakatus languose: Do it now (atlikt dabar). Bet ką gi galima atlikti žiemą? Kita, apie namus kiekvienas šeimininkas stengiasi pats atlikti ir bedarbiams iš to maža naudos.

Ir tas aiškiai parodo, jog Kanadoje nėra taip, kaip premjeras Diefenbakeris kalbėjo laike rinkiminės kampanijos. Jis tuomet sakė, kad jis nemato priežasties, kodėl Kanadoje negali turėti darbą visi dirbantieji. Pasirodo, kad ta priežastis yra. Pusę milijono bedarbių kalba apie tai. Ir kas gi ta priežastis?

Nedarbo priežastis yra pati santvarka. Pasirodo, kad ir perteklingoj šalyj kapitalistinė santvarka neužtikrina gyvenimo visiems. Perteklius grūdų, perteklius mėsos, perteklius sivesto ir pieno, perteklius metalų ir mineralų. O daug žmonių gyvena dideliame nedatekliuje pačioje Kanadoje. Tai faktai, kurie pasako, kad mūsų šalies santvarka netikusi. Ji neužtikrina žmoniško gyvenimo visiems, nors yra iš ko. Visi pasigyrimai, visi užtikrinimai yra tik tai tuščios kalbos.

Pastebėtina tas, kad labai daug atydos kreipiama į akstiną pakėlimui gamybos, statybos. Lyg tai jaustųsi nedatekliai. Ir prekių perteklius, ir namų nepajėgia išpirkti. Pirkėjai nepaėgūs išpirkti ir to, kas yra. Bet apie pirkėjus nenorima nei kalbėti.

KUR ŽMONIŲ PINIGAI EINA

Šiandien vyriausybės, kaip ir žmonės, paskendusios skolose. Federalė, provincialės ir savivaldybinės vyriausybės turi didžiausias skolas. Vien palūkanos kainuoja žmonėms dideles sumas. Ir suprantama, kodėl tos skolos taip išaugo.

Gal atsimentate, kaip keli šimtai milijonų nuėjo vėjais ryšium su pastangomis pagaminti kovinius orlaivius. Vos keli jų buvo pagaminti, bet ir tie vėliau buvo sunaikinti. Jie paseno pirma, negu buvo išbulinti.

Federalė vyriausybė išleidžia bilijonus dėl militarinių priemonių, kurios, tačiau, dar neužtikrina saugumo. Dabar jau varoma agitacija už slėptuvių statymą.

Pagal vyriausybės planą, tos slėptuvės nuo radioaktyvių dulkių kainuoja apie \$500. Jeigu visuos namuos įrengti tokias slėptuves, tai kainuotų virš bilijono dolerių. Be abejonės, valdžia tikisi, kad šias išlaidas žmonės patys padengs. Bet tai lygu aptaksavimui ant tokios sumos.

Statytojams, be abejonės, iš to gali būti nauda. Bet kiek iš to bus naudos savininkui? Tokios slėptuvės juk gali apsaugoti tik nuo dulkių. Miestuose, kurie gali būti atakuojami atominėmis bombomis, tokios slėptuvės nieko neapsaugos. O gi miestuose gyvena didžiūma žmonių. Bet ir jiems siūlomos tokios slėptuvės.

Kaip nesakysim, šis "biznis" yra tiek vertas, kiek ir tie orlaiviai, kurie liko nepagaminti, nors išleista keli šimtai milijonų dolerių. Tiek pat naudos bus iš statomų bazių dėl bomarkų — raketų atominėms bomboms svaityti. Ar jos numušty bent vieną sviedinį, tai abejotina. Bet sprogsios jų bombos paskleistų ant savo žemės daug radioaktyvumo. Nuodytumės patys.

Daug gražiau ir naudingiau būtų, jeigu vietoj tokio pinigų eikvojimo ant beverčių dalykų būtų nukreipiamos jėgos užtikrinimui taikos. Bet taikos reikalams rodoma labai mažai atydos.

Miško Kirtėjas

Miškas šturmingai ošia, dainuoja,
Šiaurys išėles pritardinėja;
Alkani žvėrys staugia, dejuoja,
Baugin' net drąsų miško kirtėją.
O mano ranka pūslėta tvirta
Nieko neboja, medį vis kerta.

Kempė skylėta, sniegas lakioja,
Neturiu vietos į ją parėjęs.
Vargas ir šaltis mane terioja,
Tarsi aš būčiau kam nusidėjęs.
Vėjas vienodai kaukia ir kaukia,
Tarsi sakydams "mirtis čia laukia".

Mintys nuskrieja į puošnų miestą,
Mato palocius gražiai išpuoštus.
Tinginiai ponai perteklių šęsta,
Geria gėrimus puikiai paruoštus.
O mano rankos kirvi suspaudžia —
Ir miško aidas kova sugaudžia.

Miškų Darbininkas

1.II.35

Reikalavimai ir Tikrovė

N. AUKSTUOLIS

A. Lymantas, rašydamas apie Klaipėdos atėmimą iš francūzų, po pirmo pasaulinio karo, pereina prie ateities ir taip vadinamos Mažosios Lietuvos perspektivų. Tarp kita ko jis rašo:

"Bet nors susidariusios istorinės ir politinės aplinkybės dar niekad nebuvo istorijos bėgyje tokios palankios Mažosios ir Didžiosios Lietuvos sujungimo reikalavimui. Tačiau, kaip ir anais 1923 metais, būtų per drąsu teigti, kad būsimieji Europos pavergtų tautų išlaisvintojai su Lietuvos valstybės atstatymu iš karto teigiamai išspręstų ir Mažosios Lietuvos problemą pagal lietuvių tautos šimtmetinius troškimus".

Pirmausia reikėtų ponui Lymantui prisiminti, kad jeigu jau taip kada atsitiktų, kaip jis svajoja, tai yra, kad "pavergtų tautų laisvintojai" galėtų daryti pertvarkymus, tai tikriausiai ir Klaipėdos kraštas būtų vėl atiduotas Vokietijai. Bet galima būti tikram, kad ir visa Lietuva būtų pavesta Vokietijos globai.

Reikia atsiminti, kad Vokietija, jeigu jau dalykai tiek pakryptų, kaip svajoja Lymantas, būtų vyraujanti jėga Europoje. Jai būtų pavesta sutvarkyti visas sritis į rytus. Nėra nei abejonės, kad vokiečiai pirmą pirmiausia praiskirtų tas sritis, kurias prarado praėjusiame kare. Tame tarpe būtų ir Klaipėdos kraštas. Apie tai negali būti jokių iliuzijų.

Kalbant apie reikalavimus, kuriuos galėtų kelti veiksniai, galima jau dabar pasakyti, kad jie labai maža vertės turėtų. Ir kam vokiečiams reikėtų terliotis su žmonėmis, kurie net negyve-

na Lietuvoje? Jeigu jie praėjusio karo metu nerado reikalo skaitytis su jais, tai juo labiau nerastų reikalo Lymano svajojamo karo metu. Jeigu vokiečiai ir būtų reikalingi lietuvių tautos, tai tik tokios, kad padėtų jiems sėkmingiau sutriuškinti lietuvių opoziciją.

Lymančių ir tokių svajonės apie Mažosios Lietuvos "apjungimą" yra labai nerealistiškos. Gerai žinomi faktai rodo visai ką kitą. Net ir tokiam atsitikime, kad įvyktų karas ir Europa būtų perorganizuota.

Bet yra ir kita medalio pusė.

Reikia atminti, kad Vokietija šiandien ne ta, kuri buvo pirmą praėjusio karo. Trečdalis Vokietijos gyventojų gyvena rytinėj dalyj, kuri visai neketina prisidėti prie vakarinės dalies intrygų. Ir kitos Vakarų Europos šalys nebėra tiek galingos, kaip buvo. Anglija neteko savo kolonijų. Nėnka jų ir Francija, Belgija ir Olandija. Belgija veržiasi diržą, kadangi nustojo plaukti įėjus iš Kongo.

Tuo tarpu Rytų Europos šalys kyla ekonominiai ir politiniai. Lai pamiršta Adenaueras ir tokie, kad ir vėl būtų galima suruošti blickriagą.

Geriausiu būtų Lymantui ir tokiems pasvajoti, kaip teks senatvę praleisti už jūrų marelį. Nebeteks rūpintis Mažosios Lietuvos reikalais ir sienomis. O naujoji karta ir visai nebeatsimins apie tai.

Senesnio amžiaus žmonėms atrodo labai sunku išmesti iš galvos praeitį ir žvilgtelėti į dabartį realistiškai. Esą net tokių gene-

rolų, kurie į karą žiūrį praėjusio karo akimis. Jie vis dar neįsivaizduoja, kad dabar atominė galybė. Kad jau trečdalis pasaulio yra po socializmo vėliava.

Apie A. Bizūną

Praėjusiame Liaudies Balso numeryje tilpo žinia, kad mirė A. Bizūnas. Prie to reikia dar pridėti, nes A. Bizūnas savo laiką buvo aktyvus mūsų laikraščio bendradarbis.

Kas skaitėt mūsų laikraštį nuo pat jo pasirodymo, gal prisimenat Miškų Darbininką. Miškų Darbininkas rašė nėdavo korespondencijas iš miškų darbininkų gyvenimo, sunkias darbo sąlygas, apie persekiojimą darbininkų už organizavimąsi į unijas ir t.t. Tuomet buvo daug medžiagos rašymui iš miškų darbininkų gyvenimo. Taipgi reikia pastebėti, kad tais laikais labai daug lietuvių dirbo miškuose.

Miškų Darbininkas rašė ne tik korespondencijas. Jis labai mėgo rašyti eilėraščius. Tiesa, jis, kaip mažamokslis, turėjo mažai žinojimo, kaip poeziją rašyti, bet jo eilėraščiai reikė miško darbininkų vargus, persekiojimą ir ryžtą siekti geresnių darbo sąlygų, geresnių gyvenimo sąlygų. Labai gaila, kad jam nebeteko sulaukti to pagerėjimo, kurį miško darbininkai išsikovojo.

Jis buvo porą kartų atsilankęs į Torontą ir teko susitikti su juo asmeniškai, išsikalbėti. Draugas buvo Pirmojo Karo veteranas. Teko daug pavargti kare. Buvo pritrėntas. Ir tas matyti paliko žymes jo sveikatoj. Vėlesniu laiku buvo galima pastebėti, kad jo nervai pradeda šlubuoti. Iš kalbos galima buvo matyti, kad jis pergyvena baimę — baimę būti nužudytu. Kompanijos agentai darą visokius suokalbius jį sunaikinti.

Vieną dieną, daug vėliau, pasirodė jį Toronte. Nieko nelaukęs pradėjo pasakoti, kad jis pabėgęs iš miško, nes per didelis pavojus pasidares jo gyvybei. Kompanijos agentai atsekę jį net į Torontą. Visko jie pridarė: ir maistą nuodiję, ir apvesdinti norėję.

Pradėjo įtart' ir mus visus esant prieš jį. Buvo nuvestas į ligoninę, pas daktarus. Bet jis vaistų neimdavo, nes esą ir daktarai kompanijos papirkti, nori jį nunuodyti. Gavęs darbą restorane tuoj metė, nes susekęs, kad kompanijos agentai nuodiję maistą. Išvyko į Vakarų Kanadą.

Už kiek laiko sužinojome, kad jį pateko į beprotnamį. Taip jis ir užbaigė gyvenimą

(Pabaiga ant 11 pusl.)

Pastabos

Diefenbakerio vyriausybė per tyrinėtoją ekonomistą Dr. R. Warren James paleido "sputniką", kad nekreipus visuomenės akis nuo savęs.

Dr. James surado, kad bedarbių tarpe yra daug moterų, kurioms nėra reikalo dirbti visą laiką.

Taipgi bedarbių tarpe są daugiausia tie, kurie nesistengę prasilavinti.

Vienu žodžiu, tikrų bedarbių nėra tiek daug.

Ir koks skirtumas, ar yra reikalas darbininkei ar darbininkui dirbti ištisus metus?

Tie, kurie daugiau uždirba, juk išsiverstų du trečdalius metų dirbdami.

Pusbadžiai gyvenant, nebūtų reikalo darbininkams dirbti visą laiką.

Bet žmonės juk nori šį tą užgyventi. Ypač svarbu turėti kokią lūšną, vieną kitą centą senatvei.

Atsiranda gal ir tokių, kurie tyčia padirbą nekurį laiką, kad paskui nedarbo apdraudą ėmus. Bet kiek tokių yra?

Kita, pagal įstatymą, apdraudai imti reikia išdirbti reikiamą skaičių savaičių ar mėnesių. O jei tiek išdirbta, pagal įstatymą darbininkas ar darbininkė turi gauti tą apdraudą.

Jeigu Kanadoje žmonės dirbtų tik tam, kad nuo bado apsiginti, tai Kanada būtų labai neturtinga.

Vedusios moterys dirba daugiausia tam, kad reikia išmokėti namą, automobilį, baldus ir t. t.

Jei jos nedirbtų, tai auto industrijos dar daugiau susitrauktų.

Faktinai, visur jaustųsi biednystė. Tik maža dalis gyventojų galėtų naudotis moderniško gyvenimo patogumais.

Šalies industrijos šlubuoja ne dėl pertekliaus darbininkų, bet dėl stokos užsąkymų.

Reikia duoti žmonėms daugiau perkamosios pajėgos.

Bet vyriausybė su savo ekonomistais žiūri tik į fabrikus, kaip jiems padėti.

O fabrikai ir taip galėtų daugiau gaminti, jeigu tik būtų kam pirkti.

Yra sakoma, miške gimęs, tai į mišką ir žiūri.

Fabrikantų valdžia, tai ir negali suprasti darbo žmonių padėties.

J. Y.

Nuotrauka naujo tarybinio filmo — Pikų Dama — aktorių, O. Krasinos ir O. Striženovo. Filmas spalvotas, pa-

gamintas vadovybėje Romo Tichomirovo. Tuo pačiu vardu yra opera, parašyta Čaikovskio.

Ką Kiti Rašo

Afrika

Kaiserio kompanija nori investuoti Ghanoj \$200,000,000 alumino industrijon. Amerikos valdžia veda derybas su naująja Afrikos valstybe dėl didžios hidroelektrinės prie Volta upės. Tam reikišią 170 milijonų dolerių. Prie šio projekto šliejasi ta pati Kaiser Aluminum & Chemical Corp.

Tarybų Sąjunga sutinka duoti Ghanai \$40 milijonų kreditų kitiems projektams.

Ghanos valdžia linkusi prie socializmo, bet jankiai nori pačiuoti į savo rankas didžiojo biznio arterijas. Tos rūšies ekonominis susidūrimas pasireiškia visoj Afrikoj.

Tą nereikia užmiršti ir kalbant apie sambūvį dviejų sistemų.

— L. Prūseika

Kodėl ši padėtis sunki JAV?

Pearsonas dėsto: Afrikoje siautėja neapykanta — neapykanta kolonistams ir buvusiems kolonistams, o JAV juos palaikė.

Pietų Amerikoje dega pagieža pirmiaus buvusiam savo draugui ir vienu tarpu galingiausiam lyderiui (JAV).

Pietinė Azija, kuriai JAV dar vadovauja, griūva nuo vietinės korupcijos ir Vakarų netikusio atsinešimo, ir tuomi ji pribrešta Kinijos įsigalėjimui.

Japonija turi akį ant prekybinių progų su Kinija.

Europa pasidalinus Berlyno klausimu ir skeptiška NATO efektyvumu.

Pirmiau pasaulis stebėjo JAV kaip galingiausią lyderį, bet dabar jau mato "kaipo gobšą saugojantį savo auksą", įbaugintą balistinių sviedinių nepasisekimais, susirūpinusį nedarbo didėji-

mu ir ekonominiu atoslūgiu.

— V. Andrusis

Liaudies priešai visur tokie

Mūsų šalyje yra nemaža iš revoliucinės Kubos atbėgusių dipukų. Vieni jų gyvena Miamėje, Floridoje, kiti — Niujorke. Vienur ir kitur jie palaiko savo kontr-revoliucines organizacijas, kurias finansuoja "gerieji dėdės" — JAV kapitalistai.

Vieni šitų kubiškų dipukų galvoja apie invaziją į Kubą, apie ginkluotą ant tos šalies žmonių užpuolimą; kiti sako, reikią palaukti, nesiskubinti su invazija.

Tačiau visi nekantriai laukia Kastro valdžios sužlugimo. Jie net ir pranašauja, būk Kastro valdžia būsianti nuversta "trijų mėnesių bėgyje"!

O kad jų troškimai realizuotųsi, jie (per laiškus ir radiją) agituoja saviškius Kuboje, kad jie ten vykdytų sabotazą, kad kliudytų Kubos liaudžiai kurti naują gyvenimą.

Aš nemanau, kad kubiškų "veiksnių" kėsiai bus pasiekti. Bet jie mums primena tai, ką tos rūšies elementai darė seniau.

Kaip tik tokią pačią evangeliją per metų eilę skelbė Rusijos kontrrevoliucionieriai, pabėgę į Vakarus po Spalio revoliucijos.

Panašiai daro Kinijos liaudies priešai, tupėdami Taivano saloje, aprūpinti amerikiniiais doleriais.

Vengrijos fašistai, pabėgę į Vakarus, eina panašiais keliais ir puoselėja tokias pat viltis.

O lietuviški "veiksniai" ar ne tą patį darė? Visokiais būdais jie skatino Lietuvoje pasilikusius liaudies priešus, kad šie žudytų žmones, degintų namus, nuodytų gyvulus. Tik pastaruoju laiku,

pamatę, kad tuščios jų viltys, vilkai bando lakštingalų balsais čiulbėti, bet jų siekimai liekasi tie patys.

Buvę kadaise žmonės, tapę liliputais, bando atsukti atgal istorijos lokomotyvą.

Ligi šiol juos gausiai rėmė ir palaikė Eisenhowerio valdžia.

Jeį prezidento Kennedžio valdžia norės sugyventi taikiai su socialistinėmis šalimis, ji, be abejonės, padarys visam tam galą.

— R. Mizara

Beprotybės maksimumas

B. Raila blaškosi "Dirvoje" lyg būtų visiškai netekęs lygsvaros. "Laisvintojų" užkampiai taip aptemo, kad visame tremties gyvenime jis mato tik biauрут-biauriausią skylę. Tik kiauriausią skylę ("Dirva" 9d. sausio).

Peržvelgęs visa tai, kas dėjosį pabėgėlių gyvenime per 15-20 metų, jisai sumini visus jų jomarkus, konferencijas, turgus, derybas, manevrus. Taip ir mirga vardai Krupavičių, Lozoraičių, Geručių, Matulionių ir kitų kitokių. O visas tos pakvaišusios diplomatijos rezultatas kiauriausia ir biauuriausia skylė.

Pats aukščiausias sumaišė jų liežuvius.

O kiek per tuos 15-20 metų "veiksniai" pribliovė apie vienybę, konsolidaciją. Bet gavosi, verkia Raila, ne vienybė, ne jos minimumas, bet "suirutės ir beprotybės maksimumas".

Jeigu jau net tautininkų galva pripažįsta, kad juos apėmė beprotybė, taigeriausis būtų susikraustyti į tam tikrus namus ir uždaryti ant amžių amžinųjų savo kromą.

— Vilnis

Ir vėl!?

Prieš 20 metų "Naujienos" paskelbė, kad lygiai už trijų mėnesių, "Sovietų tironijai bus kapūt!"

Atsimenate, tada buvo karas. "N." garbinamieji Hitlerio legionai nesulaikomai veržėsi toliau į Rytus — "Drang nach Osten!"

Taigi, nuo to laiko prabėgo dvidešimt metų. Gi šandien, sausio 13, 1961 metais, "Naujienos" vėl paskelbė: "Sovietų tironija žlugs!"

Taip daktarą informavęs koks tai Sidzikauskas. Tik šį kartą nei Sidzikauskas, nei Grigaitis nebeskelbia datos — kada "žlugs".

Turbūt negreitai, nes nebėra geriausio jų protektoriaris Herr Schikelgruber, anais laikais žinomo Adolf Hitlerio vardu.

Sevčiuodamasis Lietuvoje praeitą vasarą trumpai susipažinau su Sidzikausko praėjimimi. Būt ne pro šalį, jei "N." paskelbtų bent įdomesnius bruožus iš jo biografi-

ŠYPSENOS

Peranksti mirti

"Nesirūpink, brangioji", ramino vyras, paguldintas į ligos lovą. "Aš savo dienas atgyvenau, tad nesvarbu ar aš pasveiksiu ar mirsiu".

"Kaip tai nesvarbu!" susūko žmona. "O kas išmokės namą, automobilių, televiziją?"

Išsiaiškino

"Aš vis galvodavau, iš kur tiek daug šmitų asiranda, kol aš nebuvo atsilankęs į šį jūsų miestą", tarė provincijoje gyvenantis tautietis, aplankęs seną pažįstamą miestą.

"Ir kas gi atsitiko?"
"Aš mačiau įskabą ant dideli opastato priekinės sienos: šmitų manufaktūros kompanija".

Ne dėl jo

Suskambėjo apačioje telefonas pačiame viduryje nakties.

"Aš žinau, kad ne dėl manęs", tarė žmona, nenorėdama keltis iš lovos ir eiti žemyn atsakyti telefoną. "Niekas neskambina man tokiu laiku".

Vyras atsikėlė. Ir nuėjo atsakyti telefoną.

"Tai ne dėl manęs buvo", tarė vyras sugrįžęs pas žmoną, kuri jau buvo beužmieganti. Ji gi greitai šoko iš lovos, užsimetė kimoną ir buvo beinanti, tada jis pridėjo: "Žmogus iššaukė ne tą numerį".

jos.

Tas išeitų į naudą tiems, kurie dar aukoja dolerius "laisvinimo" raketui.

— L. Jonikas

Nauji skymai

Lietuvos "laisvinimo" biznesis priėjo prie bankroto slenksčio. Nacionalistai lauzo savo galvas apie išradimą naujų skymų pinigų rinkimui. Sugalvojo sukelti milijoną dolerių, už kurių procentus ketina palaikyti lietuvių Amerikoje. Ketina statyti lietuvišką gimnaziją...

Juokdariai, ar ne? Į organizacijų narių susirinkimus teateina tik po kelius narius. Valdybų ir šiaip vadovaujama organų nėra iš ko rinkti. Prakišo Lietuvių Auditoriją, Fordhamo universitete studijuoti lituanistikos neranda reikalingų 25 jaunuolių...

Na, ir kalba apie lietuvių palaikymą Amerikoje, kai jau nebeturi žmonių, kas ta lietuvių domėtųsi.

— S. J. Jokubka

Ispūdžiai Tėvynėje

J. Macevičius

Liepos mėnesį, 1960 metų, Škotijos lietuvių ekskursantų grupė iš 13 žmonių lankėsi Tarybų Lietuvoje. Tai jau gerokas laikas atgal, bet gal bus domu Liaudies Balso skaitytojams, ką Škotijos lietuviai patyrėm lankydamiesi gimtiniame krašte.

Liepos 7 dieną 5 valandą po pietų autobusu išvažiavome iš Scatish-USSR Friendship House Glasgove į Londoną. Liepos 8 dieną 12 valandą dieną laivu Baltika išplaukėm iš Londono į Leningradą. Jūra kelionė buvo ilga — 1,577 mylios, bet labai maloni. Oras buvo gražus. Jūra rami. O ant laivo Baltika — visi moderniški parankumai ir svetingi, mandagūs patarnavimai. Kai pasiekėm Leningradą, jautėmės pailsėję.

Čia išbuvo pirmą pusdienį, per naktį ir ant rytojaus visą dieną, iki 7 valandos vakaro. Vietinė miesto valdyba priskyrė prie mūsų grupės angliškai kalbančią rusę merginą, kuri supažindino mus su įdomia Leningrado istorija. Parodė mums istorinius muziejus, katedras, Didžiojo Petro ir kitus paminklus. Abelnai, domėjomės išdidžia miesto panorama. Bet didžiausia įdomybe mums buvo požeminiai traukiniai ir jų stotys. Nemačius savo akimis sunku įsivaizduoti ir tikėti, kad 50 pėdų po žemėmis tokius gražius rūmus žmogus išbudavojęs.

Įėjimas ir išėjimas — dveji keturių pėdų pločio laiptai neša žmones žemyn ir aukštun. Šių konvejerių ilgis, spėju, 40 metrų. Viduriu pertvaras, ranka prisilaikyti. Nusileidus į stotį, grožis stebina žmogaus akis: platforma, pilioriai, lubos ir sienos — viskas iš balto marmurinio akmens. Žiba blizga gausioj elektros šviesoj. Stotys didelės — skersmuo 18 metrų, aukštis 4 metrai, ilgis apie 70 metrų. Abiem šonais prie pagrindinių sienų eina gelžinkelio linijos, kurių atstumas viena nuo kitos gal apie 10 pėdų. Traukiniai varomi elektra. Tai nei dūmų, nei vandens garų, nei dulkelės. Reta šeimininkė savo "saidbordą" taip švariai užlaiko.

Mums besidomint ir traukinys atvažiavo. Vadovė Nataša pakvietė į traukinį. Netrukus nei 10 minučių, privažiavome kitą stotį. Viso penkias stotis apžiūrėjome ir jos visos kaip viena — gražios. Nataša norėjo aplink visą Leningradą požemiais mus apvežti, bet mes prašėm grįžti, kad nepavėlavus į traukinį į Vilnių. Ji sako,

kad jei pavėluosit, tai plieninis aras į Vilnių jus nuneš. Bet mūsų prašymą išpildė. Tuo pačiu keliu, tik kitu šonu, sugrižom atgal ir elektriniai laiptai išnešė mus į viršutinį pasaulį ir tiesiai į viešbutį Astorija.

"Dar valandą laiko turite pavalgyti", pasakė ji. Stotyje turėjome būti 7 valandą vakaro.

Davė mums "karališkus" pietus ir išeinant po saulėnį į kišenę.

Kelionė traukiniu truko 14 valandų, o maisto dėl mūsų buvo įdėta tiek, kad galėjome išsimaitinti visą savaitę. Taip tai broliai rusai mus priėmė ir palydėjo.

Prie rubežiaus

Septintą valandą ryto sekamą dieną buvome prie savo gimtinės žemės. Traukinys sustojo 10-čiai minučių. Atsigėręs šalto (gal lietuviško) vandens pradėjo riedėti linkui Vilniaus. Mano dukra Elytė, kuri Lietuvos dar nebuvo mačiusi, net su džiaugsmo ašarėlė akyse, sako: "Dabar, tai jau esu tikra, kad savo motinėls gimtąją šalį pamatysiu". Apie 9.30 val. traukinys, tarsi pailsęs, sulėtino greitį ir galop visai sustojo — Vilnius, Tarybų Lietuvos širdis — Vilnius!

Mūs vadovas, gražus lietuvis vaikas, pranešė: "Draugai! Dabar jau esame namie. Apsižiūrėkite — kas priklauso jums — viską paimekite su savim".

Išėjus iš traukinio, mums buvo neįprasta staigmena. Nesitikėjome, kad mus, paprastų Škotijos darbo žmonių delegaciją, taip iškilmingai tarybiniai žmonės pasitikis. Tautiniais drabužiais apsirėdžiusios gražios lietuviškos "atakavo" mus su gėlių puokštėmis ir gražiais pasveikinimais, žadėdamos mums ramią pastogę ir saldų poilsį brangioje mūsų tėvų žemėje Lietuvoje.

P. Rotomskis pasakė priėmimo kalbą, pažymėdamas tas mūsų gyvenimo sąlygas, kurios privertė mus ieškoti duonos kasnio užjūriuose. Iš mūsų grupės trys draugai pasakė po kelis žodžius.

Autobusu patraukėm liepų medžiais apsodintomis gatvėmis linkui pagrindinės gatvės — Stalino prospekto, kurioje radome žadėtą ramią pastogę — viešbutį Vilnius. Mūsų vadovas Adomas Eiškevičius mus instruktavo: "Duodu jums vieną valandą laiko įsisavinti kambarius, apsipausti, susitvarkyti ir sugrįžti į valgyklą, o jei neišpildysite prisako, tai..."

Draugas Rotomskis akia pamerkęs sako: "Kas prisako neišpildys, bus nubaustas kalėjimu".

Paskirtu laiku atėjom į valgyklą. Čia ne tik pavalgėm, bet ir ant "drąsos" paėmėm.

Po to mums sako: "Pas mus atvykę netinginiausite. Mes daug ką turime jums parodyti. Ką pirmiausia norite pamatyti?" Mes atsiliepėm:

"Pas mus, Škotijoje, yra kalbama, kad Lietuvoj viešpatauja priespauda. Žmonės suvaržyti, sukaustyti, vienu žodžiu, Lietuva paversta kalėjimu, o bažnyčios išgriautos, tikejimas draudžiamas. Taigi, pirmiausia parodykite bažnyčias arba jų griuvėsius".

Vaikinai sako: "Gerai, važiuojam pamatyti".

Autobusas lengvai rieda. Mes pro langus žiūrėdam į domaujamės miesto grožiu: gražiais pastatais, gėlynais. Štai, privažiuojam pirmutinę

bažnyčią — šventos Onos. Apžiūrim iš lauko ir vidaus. Viskas tvarkoj. Maldininkai meldžiasi.

Aplankėm dar keturias bažnyčias ir visos buvo geram stovy. Paklausėm, o kur sugriaautosios? Vaikinai sako:

"Pervėlai atvažiavot sugriautų pamatyti. Pirmiausia pokario metais šitos, ką dabar matėt, buvo gerokai apgriautos: bokštai, stogai nušaudyti. Bet, kai tarybinė valdžia atstatė sugriautą Vilnių, kartu atstatė ir bažnyčias."

"Na, tai parodykit savo kalėjimus", mes reikalaujam.

"Negalime jums parodyti to, ko mes neturime", sako mums. "Paskutinis kalėjimas dabartiniu metu perdirbamas į susirinkimų svetainę."

Ir mes persitikrinom, kad tarybinė valdžia kalėjimus griauna.

(Bus daugiau)

Pats Pasimokink

Leslie Morris, Canadian Tribune kolumnistas, atsako P. Ancevičiui

Pranas Ancevičius dažnai rašo Toronto Globe and Mail laikraščiui įspėdamas kanadiečius apie pasaulinio komunizmo planus ir idėjas. Jis specializuojasi ideologiniame kare prieš socialistines idėjas ir naudoja savo žinojimą rusų kalbos ir skaitymą sovietinių žurnalų dėl išdėstymo savo "ekspertizos" opinijos apie Tarybų Sąjungą, kaip kad ir Mark Gayn Toronto Daily Stare. Jis buvo CCF kandidatu, dėl kokių tai neiškių priežasčių. Neaiškių, kadangi jis nieko bendra neturi su CCF narių siekiu.

Ancevičiaus vėliausias indėlis į pasaulinę politiką yra laiškas Globe and Mail laikraščiui sausio 7 dieną. Jis užsimoja patarti "Vakarų pasauliui", kad "asargiai studijuotų Maskvos Summit'o dokumentus, išdėstančius naujas tarptautinio komunistinio judėjimo pažiūras".

Galima jam pasakyti: "Mokytojau, pats pasimokink", kadangi Ancevičiaus laiškas rodo, kad jam pačiam labai reikia pastudijuoti dokumentus.

Pavyzdžiui, jis užsimoja parodyti, kad "pirmu kartu moderniško komunistinio judėjimo istorijoje rusai ir kiniečiai, 'gryno' marksizmo-leninizmo eksponentai, vieninai nutarė išsižadėti pasaulinės socialės revoliucijos per karą, kadangi Trečias Pasaulinis Karas būtų lygiai pražūtingas ir katastrofiškas dėl abiejų egzistuojan-

komunistų poziciją iš pirmesnių jų pastangų siekti revoliucijos per karą.

Pacituokim aktualų Pareiškimą: "Imperialistiniai reakcionieriai, kurie nori sukelti nepasitikėjimą komunistinų judėjimu ir ideologija, tebebaugina mases teigdami, kad komunistams reikia karo tarp valstybių, kad nuvertus kapitalistinę sistemą ir įsteigus socialistinę sistemą. Komunistų partijos emfatiškai atmeta šį šmeižtą. Faktas, kad abudu pasauliniai karai, kuriuos pradėjo imperialistai, pasibaigė socialistinėmis revoliucijomis, joki būdu nereiškia, kad kelias į socialę revoliuciją eina per pasaulinį karą, ypatingai dabar, kada egzistuoja galinga pasaulinė socializmo sistema. Marksistai-leninistai niekad nelaikė, kad kelias į socialę revoliuciją eina per karus tarp valstybių". (World Marxist Review, gruodis, 1960 m., pusl. 20. Mano pabraukta.)

Pareiškimas toliau nurodo, kad "socialistinė revoliucija nėra toks dalykas, kurį galima būtų importuoti, ir negalima primesti iš lauko" — čia atsakymas Ancevičiaus teigimui, būk Maskva ir Pekinas sprendžia dieną nekomunistiniuose kraštuose. Priešingai, Pareiškimas sako: "Marksistai-leninistai yra tvirtai įsitikinę, kad kapitalistinių šalių žmonės laike savo kasdieninės kovos galų gale prieš išvaduos, kad tikrai socializmas yra vienintelis jiems išėjimas".

Taipgi Ancevičius, ir labai tiksliai, ignoruoja šiuos žodžius Pareiškime: "Komunistų partijos, kurios vadovojasi marksistine-leninistine doktrina, visuomet buvo prieš revoliucijos eksportą. Tuo pat metu jos atkakliai kovoja prieš imperialistų kontrevoliucijos eksportą". Tai kova prieš kontrevoliuciją, kuri eina Kuboj, Laosoje, Kongoje, o 1956 metais ėjo Vengrijoje, taipgi ankstesniais laikais Tarybų Sąjungoje. Ji veda prie tarptautinio solidarumo, bet Ancevičius iškreipia į kaltinimus apie "kišimasi" į vidujinius šalių reikalus.

Jo patarimas Vakarų pasauliui studijuoti dokumentus labai tinka jam pačiam ryšium su vietiniais karais, išsiskiriančiais iš pasaulinių karų, prieš kuriuos Maskvos pareiškimas įspėja, nežiūrint ar jie vedami nukliniais ginklais ar ne, kaip kad dabar eina Laosoje.

81 komunistinė partija, kurios priėmė Pareiškimą (ne rusai ir kiniečiai, kaip Ancevičius teigia), elgėsi labai išmintingai įdėdamos į savo Pareiškimą stiprų įspėjimą apie pasaulio Ancevi-

Belgijos Paveikslas

Tūlas S. parašė Daribninkė straipsnį apie Belgiją. Žemiau telpa ištrauka iš to straipsnio, kuri labai vaizdžiai parodo Belgijos paveikslą. — Red.

Ar yra kas braugiau už tėvynę?

Belgų tautos niekada nebuvo ir jos nėra. Yra tikrai Belgijos valstybė, kurią sudaro prancūziškai kalbantieji valonai ir germaniškai šnekantieji flamai. Vis dėlto, kada sudaroma bendra valstybė, gali būti ir bendra tėvynė, kaj kraštas dar nedidelis ir kai bendrai kovota dėl jo nepriklausomybės. Nesena ji — vos dvi kartas pragyvenusi nuo 1831 metų.

Apie 10 metų yra senesnė Societė Generale. Tai tokia bendrovė, tartum General Motors. Tokių didžiųjų bendrovių Belgijoje yra šešios, bet toji generalinė yra didžiausia ir seniausia. Įsikūrė dar tada, kai nebuvo Belgijos nei Belgų Kongo. Jos afrikinės kolonijos kūrėju arba tėvu buvo karalius Leopoldas II, o motina — Societė Generale. Motina visada turi artimesnį ryšį su vaiku, tai ir ta generalinė bendrovė nuo 1876 metų apglėbė kone visą Kongą. Drauge su kitomis bendrovėmis dar užėmė pusę pramonės namie.

Karaliai valdė Belgiją ir jos kolonijas, o bendrovė — pramonę, turtus ir pinigus. Išsiplėtė ir išsigalėjo. Societė Generale net praugo Belgiją savo teritorijom užsienyje. Kas gi pasidaro didesnis už savo namus, tam jie pasirodo per menki. Vienas socialistų atstovas prasiarė: "Jie yra per dideli, kad būtų patriotai". Ir tai įrodyta. Kada prasti ženklai ėmė rodytis Kongo kolonijose, dar prieš trejus metus, kapitalas nubėgo į Kanadą naujam pelnui, nors verkiamai buvo reikalingas tėvynėje. Esą, pinigai kaip vanduo: suranda sau geriausią kelią. Kodėl jo nesuvaldo?

Kas Belgiją valdo?

Belgija yra parlamentarinė monarchija, bet iš tikrųjų nevaldo nei parlamentas, nei monarchas — karalius. Visus savo glėbyje laiko vadinamos "didžiosios ankštys". Tur būt, žinote, kad žirniai ar pupelės išbyra tada, kaj ankštys išpampsta

čius, kurie, nelaimė, sušilę darbuojasi "baugindami mases".

Rasi Ancevičius parašys kitą laišką Globe and Mail laikraščiui, aiškindamas, kodėl visuomet komunistų pasaulinės konferencijos pasisako už taiką, kaj tuo metu kapitalistų konferencijos, tokios kaip NATO, visuomet pasisako už ginklavimąsi.

ir trūksta. Belgijoje los ankštys arba didžiosios bendrovės, visa apglėbusios, pūtėsi ir pampo, bet ligi šiol nesprogo. Pav., Societė Generale valdo apie 40 proc. anglies pramonės, 50 — plieno, 65 — nerūdijančio metalo, 35 — elektros, daug chemijos, stiklo ir kitos pramonės. Stambūs ir kiti "penki didieji": Brufina, Solvay, Copea, Empain, Banque Lambert. Visas prižiūri keliolika praturtėjusių šeimų, kurios sudaro modernių laikų diduomenę, lyg kokius viduramžių feodalus.

Pajamų ir išlaidų apyskaitos viešumai neprieinamos. "Modėrni Belgija" labai nemėgsta modernios statistikos. Kam reikia kitiems žinoti, kur kas daroma pelnui padidinti, ir kaip daroma? Valdžios pastangos ką nors patvarkyti, kad būtų šioks toks pelnas ir didesnė nauda kraštui, nieko nepasiekia. Paskutinis vyriausybės potvarkis sukėlė streiką, kuris pavirto didžiu neramumu. Kas jį pakurstė?

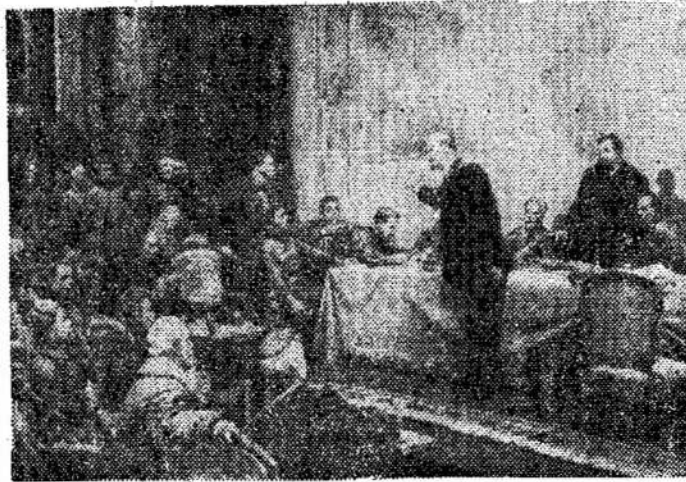
Socialistinė ir socialinė Buržuazija

Streikininkų priekyje išsikiso socialistas Andre Renard. Jis atstovauja neva darbininkus, bet žmogus yra praturtes labiau už kitų kraštų kapitalistus. Praturto iš Banque Nationale ir kitų pareigų bendrovių tarybose. Tokių yra dauguma socialistų partijoje, kaip ir pas jos priešininkus, vadinamus krikščionis socialus. Toks ir dabartinis premjeras M. Eyskens.

Nėra didesnės grupės, kuri atstovautų grynai darbininkų interesus. Nėra nei nuogo proletariato, ar bent jo nebuvo, kol tebeaugo krašte pramonė ir eksportas, kol didelio kūno mažą galvą maitino Kongo juodųjų kraujas. Reikia turėti galvoje, kad apie 12,000 kv. mylių plote (Marylandas JAV turi 10,500) gyvena apie 9 mil. žmonių (Marylande — apie 3 mil.). Kongas turėjo 900,000 kv. mylių su 12 mil. gyventojų ir visi jie dirbo tiem 9 milijonam išlaikyti. Belgija laikėsi dar savo investuotu kapitalu kituose kraštuose, bet Kongui atitrūkus, tas kapitalas nėra iš ko didinti.

TSRS Pirks Čilės Varį

SANTIAGO. — Čilės mainų ministras Serrano skelbia, kad Tarybų Sąjunga pirks Čilės varį.

L. A. Šmatko pėšiny, vaizduojas V. I. Lenina Aštuntame Visos Rusijos Sovietų Kongrese 1920 metais. Leninas yra Tarybų Sąjungos iškūrėjas ir buvo vienas iš didžiausių marksizmo vadų pasaulyje.

Kokios Tu Kilmės

Ryšium su artėjančiu Kanados gyventojų surašinėjimu iškilo spaudoj diskusijos dėl atžymėjimo etniškos piliečių kilmės. Vyriausybė buvo atspausdinus blankas, kuriose buvo galima užsiregistruoti esant kanadiečiu. Francūzai nacionalistai, taipgi nekurių etniškų mažumų nacionalistai, pakėlė skandalą. Girdi, kaip mes žinosime, kiek mūsų tautiečių gyvena Kanadoje. Vyriausybė ėmė ir nusileido jiems. Dabar jau nebus galima registruotis kanadiečiu. Reiks pažymėti, kokios tautybės esi arba iš kokios tautybės kilęs esi.

Paviršutiniškai žiūrint, atrodo, kad čia mažmožis. Bet taip nėra. Panagrėnkime šį klausimą ir pamatysime, kad jis yra labai painus, nekalbant jau apie tai, kad užkertamas kelias formavimuisi tikrai kanadiškos tautybės.

Amerikiečiai, nesvarbu iš kokios tautybės paeina, vadinasi amerikiečiais. Jie didžiuojasi esą amerikiečiai. Bet Kanadoje vis dar neleidžiama pasireikšti kanadiečiams. Net ir sudarant darbo sutartį reikia pasakyti, kokios kilmės esi. Kitur net nuomojant apartmentą reikia įrašyti, kokios kilmės esi. Tai viena.

Kita, Kanadoje yra daug žmonių, kurie tikrai negali išspręsti, kokios tautybės jie yra. Pavyzdžiui, seneliai vienas yra gimęs iš anglų, o kitas iš francūzų. Vaikai buvo jau maišytos tautybės. Jie apsidėdė vėl su kitų tautybių vaikais. Pavyzdžiui, dukterė apsidėdė su lietuviu, sūnus su ukrainiete. Abiejų vaikai vėl maišytos tautybės. Tad kokios gi tautybės arba kilmės jie yra?

Kanadoje yra daug senesnių piliečių. Jau dešimta ar penkiolikta karta. Ir susimaišymas tautybės pasidaro be galo didelis.

Bet visi tie maišyto kraujo turės sukti galvas, kokios tautybės arba etniškos kilmės jie yra.

Be abejonės, dauguma užrašys kilmę, kokia tuo momentu pasipainios mintyje. Bet ar toks surašinėjimas tikrai atspindės tikrą etnišką žmonių kilmę?

Tą patį galima pasakyti ir apie religiją. Daugelis visai netiki. Bet jie turi įrašyti, kokiai tikybai priklauso. Kiti, bijo rašyti bedieviais ar kokiais kitais, nes jeigu apylinkėje vyrauja kokia kita religija, tai paskui jis pasidaro paniekos objektu. Tiesa, sakoma, kad cenzo daviniai palieka paslaptis, bet ne visi tam tiki. Ir čia cenzas neduoda tikrų davinų.

Išrodytų, kad cenzo svarbiausiu uždaviniu yra sužinoti, kiek žmonių Kanadoje yra. Ir koks čia kam įdomumas, kiek jų yra kilusių iš tos ir tos tautybės ar rasės.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

F. Gutauskas, Revelstoke, B. C., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo A. Grabausko ir savęs po \$2.00 aukų. (Pirmiau spaudoje minėtos jo prisiustos aukos buvo per klaidą sumaišytos su montrealiečių prisiustomis aukomis, už ką klaidos paliestus atsiprašome.)

P. Kisielienė, Montreal, baigiantis vajui prisiuntė naują ir atnaujintų prenumeratų ir nuo E. Macevich \$2.00 aukų.

J. Vizbaras, St. Francis, Alta., pakeisdamas adresą paaukojo \$1.00.

V. Radžiūnas, Edmonton, Alta., prisiuntė naują ir atnaujintų prenumeratų ir \$9.00 surinktų aukų. Aukojo: R. Kiaušinis \$3.00; V. Radžiūnas ir J. Kazlauskas po \$2.00; F. Sadonis ir J. Paltanavičius po \$1.00.

P. Šakalys, Winnipeg, atsinaujino sau ir į Lietuvą prenumeratą ir paaukojo \$6.50.

B. Kvietinskas, Montreal,

prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir viešą paminėjimą mirusio draugo.

V. Bunkus, Jamaica, N. Y., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir \$3.00 surinktų aukų. Aukojo: A. Venta \$1.50, Ch. Aleksionas \$1.00 ir A. D. 50 c.

P. Alksnis, Toronto, užrašė naują prenumeratą į Lietuvą ir paaukojo 50 c.

Ch. Pampalas, Hamilton, Ont., per A. Petronį pridavė LB paramai \$10.00 aukų.

W. Savickas, Windsor, Ont., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo J. A. 50 c. aukų.

A. Puzara, Rodney, Ont., atsinaujino sau ir į Lietuvą prenumeratą ir paaukojo \$6.50.

J. Brazdžius, Sudbury, Ont., prisiuntė atnaujintų prenumeratų.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

B. Surma, Port Erie, Ont., \$2.00;

A. Mauza, Brooks, Alta., \$1.00;

J. Luobikis, Springfield, Ill., 50 c.;

J. Užubalis, Chicago, Ill., \$1.50;

M. Olsen, Windsor, Ont., \$1.00.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas, širdingai ačiū.

Administracija

Padėjus ant Svarstyklių

Laikraščiai dažnai dėjuoja, kad Kinijoje žmonės badauja. Ypač labai daug žmonių nukentėję praėjusiais metais, kadangi didelius plotus sausra palietė. Bet faktai kalba ką kitą.

Kinija galima palyginti su kita didele šalimi ir pamatyti, kad Kinijoje nėra taip, jau blogai, kaip yra vaizduojama. Pavyzdžiui, Kinija pagaminu maistinių grūdų 275,000,000 tonų. Tuo atrpu Indija vos 70,000,000 tonų. Tiesa, Kinija turi 700,000,000 gyventojų, o Indija tik 431,000,000 gyventojų, bet ir tai susidaro didelis skirtumas. Vienam kiniečiui tenka virš 785 svarų grūdų, o vienam indui tik 347 svarai.

Kinija iškasė 350,000,000 tonų anglies, o Indija tik 50,000,000 tonų.

Taip ir eina per visą ekonomiką.

Gi 1950 metais abi šalys buvo beveik lygios imant proporcingai sulyg gyventojų skaičiumi.

TEHRANAS. — Universiteto 10,000 studentų čionai sukėlė didelę demonstraciją reikalaujanti sugražinimo buvusio Irano premjero Mohammed Mosadegh valdžios.

Jie tvirtino, kad parlamentu rinkimai nėra laisvi.

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Yra draugų užsigavusių už neaprašymą spaudoj susirgimų bei kitokių lietuviškų nuotikių. Norėčiau priminti gerbiams Liaudies Balso skaitytojams, kad tas įvyksta ne iš mano kaltės. Juk aš galiu parašyti tik apie tuos įvykius, kuriuos tenka sužinoti, arba kas nors man praneša. Tiesa, gali įvykti kartais klaida, bet kas nepadarė klaidų?

Kalbant apie pranešinėjimus apie ligonius, reikia žinoti, kad tas daroma tam, kad artimieji draugai sužinotų ir aplankyti ar kaip kitaip pareikštų užuojautą. Dažnai atsitinka taip, kad ir kaimynystėj sergantieji būna nežinomi. Pavyzdžiui, Elenutė Morkevičienė sirgo virš 2 savaitių ir gydytojas lankė, bet man kaimynystėje gyvenant neteko sužinoti ir atlankyti.

Bet būtų nesąmonė rašinėti į spaudą apie visai trumpus ligonius, vos šalčiu ar panašiai sunegalavus. Juk tai nėra kokia registracija. Taipgi juokinga rašyti apie tuos, kurie būna jau pasveikę, kada žinia pasiekia korespondentą.

L. Skripka turėjo operaciją Jean Talon ligoninėje.
J. Kaušakienė randasi

Daktarų ligoninėje, liga tirinama.

Numirė Juozas Kadys, 85 metų amžiaus. Paliko sūnus Montreale. Atvykęs į Montrealą pirm pirmo pasaulinio karo.

E. R. Žubis (Zastartaitė) susilaukė dukrelės. Motina ir naujagimis sveiki.

Išrinkus Kvebeko provincijos valdžion liberalus, iš karto pasirodė spaudoj ir ant TV komentarai, kad bus keičiama provincijos mokslo sistema. Dabar matyti, kad nauja valdžia pabijojo katalikų dvasiškijos, nes ministrų pirmininkas pareiškė, kad mokslo sistema nebus keičiama.

Montreale yra net 20 oro tyrinėjimo stočių, kurios

praneša, kad paskutiniu laiku ore yra daug dulkių. Jei jų dar daugiau atsirastų, bus pavojinga sveikatai. Labai orą teršia autobusai.

Montrealo ugniagesiai priėmė siūlymą pakelti algas nuo \$200 iki \$450 metam ir 42 valandų darbo savaitę įvesti.

Montrealo dailės muziejų 1960 metais atlankė 319,715 asmenų.

Montrealo ligoninėse pritrūko kraujo plazmos. Sakoma, kad įvedus hospitalizacijos apdraudą labai padidėjo ligonių skaičius.

Mrs. D. Roberts visuomet nubudus naktį užsirūkydavo. Po vieno tokio užsirūkytymo užmigus su degančiu cigaretu, nuo kurio užsidedė lova ir taip ją apdegino, kad rūkorė mirė ligoninėje.

B. K.

Zimbabvės Paslaptis

Kai maždaug prieš šimtą metų tūlas anglas, keliautojas ir medžiotojas, Adomas Rendarsas, grįžęs po ilgą klajonių, ėmė pasakoti, kad apytikriai už 300 kilometrų į pietus nuo Limpopo upės jis aptiko kažkokio senovės miesto griuvėsius, jo vos neišjuokė. Mūrinių pastatų lie-

kanos tropikų džiunglėse?! Tai neįmanoma! Juk visiems jau seniai aišku, kad vietinės kilmės Afrikos gyventojai beviltingai atsilikę, kad jie, iki ateinant europiečiams, beveik nepažinojo geležies, kad jie nestatė ir nemoka statyti mūrinių namų, kad... Bet nebūtina kartoti visus argumentus ir įrodinėjimus, kuriais mėgino remtis tie, kurie pageidavo matyti Afrikos "laukinį kontinentą", neturėjusį istorijos, nežinėjusį civilizacijos. Šiandien visi tie įrodinėjimai, mažiausiai, skamba juokingai.

Tačiau ketveriais metais vėliau vokiečių geologas Mauchas patvirtino Rendarso pranešimą. Griuvėsiai tikrai egzistuoja — ir dar kokie! Mūriniai, didžiuliai, ne tai rūmų, ne tai tvirtovės liekanos — akmeniniai blokai, tarsi ciklopo sukrauti. Ir visa tai tropikų miško gūdoje! Be to, Mauchas rado ne tik mūrinių pastatų griuvėsius. Jis aptiko senų kasyklų pėdsakus, rūdinius, kuriuose buvo kasama geležis... Buvo dėl ko susimąstyt. Da-

bar jau aiškiai absurdiški atrodė tie kaltinimai, kad Rendarsas paprasčiausiai ėmęs pavydėti barono Miunhauzeno laurų. Tuo labiau, kad europiečiai keliautojai, vis giliau įsiskverbdami į teritoriją, kur šiandien yra Pietų Rodezija, rasdavo vis naujus ir naujus griuvėsius. Ne tokius didelius, kaip pirmieji, ne tokius įspūdingus, bet tuo pačiu neabejotinai senus, priklausančius vienai ir tai pačiai civilizacijai.

Kokia tai buvo civilizacija? Kam priklausė Rendarso rastos statinių liekanos? Zimbabve — taip vietinių gyventojų, matabele genties kalba vadinasi ta vieta, kur stovėjo griuvėsiai. Į Zimbabvę nukrypo visų dėmesys. Čia stūksojo iki 15 metrų aukščio granitiniai bokštai, apsupti sienomis, čia buvo "Akropolis", kaip ir visi "akropoliai" ir visi "kremliai", pastatytas kalvos viršūnėje. Čia buvo ir kitų statinių liekanos.

Tuos statinius pastatė užkariautojai — kategoriškai ėmė tvirtinti tie, kurie iki tol aplamai neigė tokių griuvėsių buvimą. Negalėjo gi matabele protėviai — klajokliai piemenys arba kitos vietinės genties — mašonų protėviai, kurie užsiminėjo primityvia žemdirbyste. Imtis tokių statybų. Visa tai padarė ateiviai.

Bet kokie ateiviai? Siuo atžvilgiu nebuvo vieningos nuomonės. Vieni tvirtino, kad čia kadaise prasiskverbė arabai. Kiti, manydami, kad pastatai statyti ne viduramžiais, bet žymiai anksčiau, teigė, kad Zimbabvės statytojai — sabiečiai arba finikiečiai. Buvo prisiminta ir sena legenda apie Ofiro šalį. Ten, į tą šalį, kaip pasakojama biblijoje, siuntė savo laivus karalius Saliamonas atvežti aukso Jeruzalės šventovės papuošimams. Tikriausiai, "įrodinėjo" kai kurie, paslaptingoji Ofiro šalis, dėl kurios iki šių dienų ginčijamasi, ir yra dabartinė Pietų Rodezija, juo labiau, kad čia rasti ir aukso gavybos pėdsakai.

Bet svarbiausia tai, kad čia rado ne tik aukso gavybos pėdsakų, bet ir — pradžioje dešimtis, o vėliau ir

šimtus — senovinių rūdinių ir geležies lydymo krosnių liekanų. Vadinasi, buvo laikai, kada čia klestėjo metalų gavyba ir jų kalimas. Ir tai ne vienoje kurioje vietoje, sakysime Zimbabvėje, bet didelėje teritorijoje. Argi visa tai padarė ateiviai? O akmeninių pastatų liekanos? Trisdešimtais mūsų amžiaus metais ten buvo atlikti atitinkami kasinėjimai. Ir visiškai visoje šalyje — nuo Zambezės žemupio iki šiuolaikinės Angolos — visur rastos senovinių akmeninių pastatų liekanos. Vien tik Rodezijoje jų aptikta daugiau kaip trys šimtai. Ir beveik visur kasinėjant rasta geležinių ir varinių dirbinių, kai kur auksinių, be to, dirbinių iš bronzos ir alavo.

Ne, versija apie ateivius neturėjo jokio pagrindo. Nebuvo jokių ateivių iš užjūrio šalių. Buvo vietiniai gyventojai, gyvenę visoje toje teritorijoje, buvo — patinka tai kolonizatoriams ar nepatinka, — senovinė vietinė civilizacija, buvo aiškūs įrodymai, jog tie, kurie tuo metu gyveno Pietų Rodezijoje, mokėjo apdoroti metalą, pažinojo geležinius darbo įrankius.

Kuo toliau buvo tyrinėjamas šis klausimas, tuo pilniau ryškėjo seniau nežinoma civilizacija. Jau pirmieji archeologiniai duomenys leido apytikriai datuoti Zimbabvės griuvėsius ir visą Zimbabvės kultūrą, kaip ją pavadino mokslininkai. Tai XIV amžiaus. Bet tai pasirodė ne visai tikslu. Tolimesni kasinėjimai ir patikslinimai parodė, kad ši civilizacija egzistavo ne vieną amžių, o jos pradžia siekia daug ankstyvesnius amžius. Radiologinės analizės patvirtino, kad medžio gabalai, paimti iš Zimbabvės sienos pamato, priklauso VI-VIII mūsų eros amžiams.

Šiandien jau galima tvirtinti, kad pagrindiniai pastatai, rasti pačioje Pietų Rodezijos teritorijoje, buvo statomi gerų dvylikos amžių bėgyje. — nuo V iki XVIII amžiaus! Ir taip pat nustatyta, kad tada čia klestėjo išsivysčiusi civilizacija. Apie tai kalba ne tik gyvenviečių ir miestų griuvėsiai, ne tik gausios metalo lydymo krosnių liekanos, — su metalo lydymu rišasi ir pats šalies pavadinimas "Monotapa" ("rūdinių valdovas"), — bet ir dirbtinio drėkinimo pėdsakai — kanalai, šuliniai.

Ir ši šalis jau bent XIII-XV amžiuje gyvai prekiaavo net su Kinija. Zimbabvėje rastas kiniskas porceliano puodelis, arabų ir persų stiklinių indų šukės. (Apie tai, kad tarpe Kinijos ir Afrikos buvo prekiaujama, mokslininkai žinojo jau ir seniau. Yra žinoma, kad 1480 metais Kinų eskadra pasiekė Afrikos krantus.)

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, kilimėlius, chesterfieldus ir bilė kėdę, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Vic Stropus

White Rose Service Station

Naujai atidaryta Service Station
Gazolinės ir automobilių taisymas.

Lietuviams 10% nuolaida už taisymus.

Esu baigęs automobilių taisymo mokyklą — reikalui esant galiu parodyti pažymėjimą.

Maloniai kviečiame užvažiuoti pas mus.

Viktoras Stropus — Teofilus Subačius
9000 Pie IX Blvd. RA. 1-2347

Gražios Vajaus Užbaigtuvės

Praeitą šeštadienį, sausio 28 d., KLLD Toronto kuopos Liaudies Balso vajaus komisijos vadovybėje įvyko savaitraščio didžiosios metinės darbymetės užbaigtuvių parengimas. Tai buvo gražus ir pasėkmingas parengimas.

Apie šimtas mūsų tautiečių ir gerų LB draugų ir draugių savo atsilankymu gražiai pagerbė sunkiai ir ryžtingai dirbusius Liaudies Balso vadininkus.

Už parengimo pasėkmingumą nuoširdžiausia padėka iš visų atsilankusių į paren-

Taigi, kaip ir kitų žemynų gyventojai, Afrikos tautos turi savo reikšmingą ir įdomią istoriją, siekiančią senuosius amžius. Jos vystėsi tokiais pat keliais, kaip ir kitos tautos, perėjo tas pačias vystymosi stadijas. Jos savarankiškai ėmė vartoti geležinius darbo įrankius, turėjo savo pakankamai aukštą kultūrą. Vienas amerikiečių specialistas rašė: "... tuo metu, kai mūsų pačių protėviai teturėjo akmeninius darbo įrankius, arba, geriausiai atveju, kada jie tik ėmė pažinti bronzą, negrai jau gerai pažinojo geležies lydimo meną. Greičiausiai jų rasė įnešė į ankstyvąjį geležies industrijos vystymąsi didesnį indėlį, negu bet kokia kita".

Šiandien jau niekam neatėis į galvą laikyti Zimbabvę ateivių miestu. Tačiau ne tik Zimbabvę, ir ne tik Monotapo šalį. Pastarųjų metų tyrinėjimai rodo, kaip visiškai teisingai pabrėžia žurnalas "Junesko", kad Afrikoje egzistavo senos civilizacijos, kurių buvimą niekas net neįtarė. Ir ne tik senosios civilizacijos. Svarbų vaidmenį Afrikos istorijoje viduramžiais atliko Bonino valstybė, buvusi dabartinės Nigerijos teritorijoje. O stambūs prekybos centrai rytinėje Afrikos pakrantėje savo laiku turėjo ryšius su Sijamu ir Kinija. O Ganos valstybė — ne dabartinė, bet ta, kuri gyvavo nuo VII iki XIII amžiaus ir kuriai priklausė Vakarų Sudanas ir Pietų Sachara! Reikia prisiminti ir Asantį valstybę, kuri dar laikėsi XIX amžiuje.

"Juodasis žemynas" dabar trąsdo kolonializmo grandines. Ir vis aiškiau ryškėja didi jos tautų praeitis, turtingas gausus jų kultūros palikimas, ir tas vaidmuo, kuri Centrinės ir Rytų Afrikos tautos atliko žmonijos istorijoje.

Tyrinėjimai vyksta toliau. Aišku, jie atneš daug naujo ir įdomaus, padės išaiškinti didelę ir sudėtingą Afrikos tautų istoriją.

B. R.

(Švyturys)

gimą ir visų savaitraščio draugų, tenka vakarienių šeiminkėms M. Purienei, E. Laurusevičienei, U. Zykienei, B. Morkienei ir F. Kilikevičienei, taipgi jų talkininkei stalų paruošėjai A. Vilkaitienei (Walker). Jos tikrai nepagailėjo savo visokeriopų pastangų paruošimui tikrai puikios vakarienių. Prie vakarienių ir paties parengimo LB gerų draugių iškepti pyragai, pyragaičiai, sausainiai ir namie paruošti prieskoniai prie mėsos, kuriuos paaugukojo M. Daugėlienė, Rukienė, Kuktarienė, Gaučienė, Ylienė, Kilikevičienė ir Laurusevičienė. E. Laurusevičienė ne tik paruošė skanius prieskonius, bet ir jiems reikalingas daržoves užaugino savoje ūkėje.

Kas lankėsi užbaigtuvių pokylyje visi džiaugiasi puikiai pavaišinti, o neatsilankę turi gailėtis praleidę retai pasitaikantią progą.

Vakarienei baigiantis buvo pranešta, kiek kuris LB vadininkas Toronte yra pasidarbavęs. Pasirodė, kad ir šiais metais vajaus čampio-

natą laimėjo J. Valaitis. Na, ir neveltui. Jis gavo 6 naujas prenumeratas, 40 atnaujino ir sukėlė \$134.50 aukų. Jo rimčiausias konkurentas buvo J. Valūnas, gavęs 4 naujas prenumeratas, 29 atnaujinęs ir sukėlęs \$112.35 aukų. Kiti vadininkai liko išsirikavę sulig pasidarbavimo rezultatų sekanciai: Vadininkas X., A. Daukantas, C. Morkūnas, P. Mockaitis, T. Rimdžius, M. Berškienė, M. Paužienė, J. Kamičaitis, A. Antanavičius, P. Bepirštis ir U. Zykiene. Iš Hamiltono pirmaujančią vadininkę J. Astylienę negalėjusią dalyvauti užbaigtuvėse atstovavo A. Petronia.

Pirmiems vadininkams buvo įteiktos jų laimėtos dovanos ir visi bendrai gražiai pagerbti visų parengime dalyvaujančių.

Parengime pasigesta pirmaujančio vadininko A. Daukanto ir jo žmonos, kurių rezervuotos vietos prie stalo liko belaukiančios. Tik parengime paaiškėjo, kad Daukantienė skaudžiai susizeidė koją ir tas juos sutrukdė nuo dalyvavimo parengime. Taipgi pasigesta tokių parengimų nuolatinių lankytojų Račių.

Čia irgi rimta priežastis: Račienė jau kelinta savaitę serga.

Užbaigtuvių parengimas kiek nukentėjo, tai kad iš anksto buvo tik apie 20 rezervavę vietas vakarienei, o atvyko apie šimtas. Šią problemą mūsų šeiminkės labai vykusiai nugalėjo, bet dėl šokių muzika neatsakė reikalui. Bet ir čia surasta kitų lietuvių liaudies neužmirštamų būdų pasilinkimimui, kaip tai dainos, rateliai, juokai ir kita.

Parengimo ruošėjai reiškia širdingą padėką šeiminkėms, užkandžių aukoto-

joms, visiems talkininkams ir talkininkėms, taipgi svečiams už skaitlingą atsilankymą.

Korespondentas

Išvažiavo Floridon

Iš Ontarijos tabako augin-tojų distrikto S. Puzarienė, V. Dadurkienė ir A. Matelienė išvyko į Miami, Flo., ten praleisti žiemos mėnesį ir pasikaitinti saulės spinduliais.

A. P.

Rodney, Ont.

Siuntiniai iš Hamiltono

LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Mr. Joseph Pankowski

Hiram Walker & Sons Limited, Toronto, Ont.
Produktų Pardavėjas

Prieš vestuves ar kokius kitus parengimus kreipkitės pas mane su pilnu pasitikėjimu. Aš pasirūpinsiu visu kuo ir suteiksiu informaciją, kokių jums reiks.

Telefonas: EM. 4-2131

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiesiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostumą. Lygios vienspalsvės vilnos ir angliškos dryžuotos, išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 85 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.
Telefonas: LE. 4-7551

H. KORSAKIENE

Laikinoji Sostinė

Romanas

(Tęsa)

Nepaisant vėlyvo meto, Lašvės alėja gyva. Šen ir ten užsidega ir užgesa reklama, šaligatviu į vieną ir kitą galą plaukia žmonių upė, retkarčiais sutūtoja mašina. Šniokščia rudens vėjo lankstomos liepos, numėsamos paskutinį lapą. Juodu eina ir šneka apie ką tik matytą filmą, dalinasi įspūdžiais. Petras mato, kaip tamsoje žiba merginos akys.

Prie Iguolos bažnyčios, sunkias bonias įrėmusios į miestą pašvaistės nužertą padangę, Petras sulėtina žingsnį:

— Ar toli gyvenate?

— Žaliakalnyje, Šviesos gatvėje.

— O, tai toloka. Gal geriau važiuotumėt autobusu?

— Ne, aš labai mėgstu vaikščioti pėsčia!

Kišenėje ji neturi nė vieno cento! O, be to, taip gera eiti drauge, alsuoti vėjuotu oru, klausytis šlamančių medžių ir pagaliau išsikalbėti! Išsikalbėti su šiuo jaunuoliu apie viską. Apie filmą, apie merginą su vatinuku. Apie painų gyvenimą. Vaikščioti tamsiomis Žaliakalnio gatvėmis ir apie viską kalbėti! Galvoje tiek daug neramių klausimų, tokia aibė neišsakytų minčių! Tegu ir jis, tas Petras, pagaliau įsitikina, kad ji ne tokia jau kvailutė, kaip iš pirmo žvilgsnio atrodo!

Petras nerimsta. Jis jaučia, kaip skrieja minutės — lė kibirkštys, negražinamai prasmengiančios naktyje.

Audrė pakelia į jį laukiančias akis, ir tik dabar jis pamato: ji atėjo be žalios kepuraitės! Vėjas taršo jos plaukus, plonas kaklas ir skruostai pašiurpę žąsies odele...

Rodos, griebtų ją, priglaustų prie širdies ir visą išbučiuotų!

— Paimkite mano šaliką!

— Oi, ne, kam? Man nė kiek nešalta, tikrai!

Audrė susijuokia laimingu juoku.

Jis beturi tik penkiolika neįkainojamam brangių minučių...

— Audrė! Važiokite autobusu, jums... labai toli. Aš negaliu jūsų palydėti, manęs draugai laukia.

Petras mato: jos akys užgesa lyg užpūstos žvakutės. Audrė susitoja greta, tokia nedidukė ir beginklė kaip vaikas.

— Kada rodys naują sovietšką filmą, eisime vėl drauge, gerai? — sako jis skubiai. — Aš nupirksiu du bilietus. Visgi paimkite mano šaliką!

Jis nusimuturiuoja nuo

kaklo storą, iš naminių siūlų motinos numegztą šaliką ir paduoda jai:

— Sudie, Audrė! — tvirtai suspaudžia jos nužvarbusią ranką.

Ir Audrė lieka viena.

Viena gatvėje po rudeniniu dangumi, viena tarp skubančių pro šalį svetimų žmonių. Viena su neišsakytomis mintimis...

Ji apsiuria pašiurpusį kaklą šaliku. Jis storas ir labai šiltas. Maloni šiluma apsiaučia kaklą ir karšta srovele įsilieja širdin.

Pamažu Audrė kopia Parodos gatve ir mąsto. Mąsto apie ką tik matytą filmą, apie mirties nebijančius žmones. Mąsto apie jų tiesą. Mąsto... apie Petrą, kuris neturi jai laiko. Visą ilgą kelią, kol prieina Šviesos gatvės galą, mąsto apie jį.

Audrė parėjo į tamsų, pilną svylančių blynų šuto kambariuką.

Iš šeiminių svetainės sklido patefono plokštelės garsai, ir širdį kutenančiu ilgesiu skambėjo Vertinskio daina.

Nežiebdoma elektros, valandėlę pastovėjo siaurame praėjime tarp geležinių lovų, apimta naujo, nepažįstamo jausmo. Noras kuo greičiau pasidalinti su drauge šio vakaro įspūdžiais nebedavė Audrėi ramybės.

Ji nusivilko palta, numetė ją ant lovos ir nerimaudama išėjo į koridorių. Durys į svetainę buvo uždaros. Ponia Stuinienė įsakmies komandos žodžiai sklido iš virtuvės, kur jodvi su Pranute gamino vakarienę.

Audrė virstelėjo svetainės duris ir žvilgtelėjo į vidų. Išgąstis atėmė jai žadą: Levutė sėdėjo ant pliusinės kanapės greta advokato Balvočiaus, kuris laikė ją už abiejų rankų ir, žiūrėdamas į akis, kažką tyliai kuždėjo.

Vertinskis kūkčiojo besukančioje plokštelėje:

Pej, moja dievočka,

Pej, moja biednaja,

Eto plochoje vino-o!...

Audrė apsisuko ir grįžo atgal į savo kambariuką. Ji atsisėdo ant lovos patamsyje, ilgai negalėdama atsipeikėti, galvodama, kad tai, ką išvydo — buvo sapnas...

Šį vakarą Levutė iš šeiminių svetainės grįžo vėlai. Nepratarusi nė žodžio draugei, kuri, gulėdama lovoje, dėstosi skaitanti, ėmė klotis batais:

— Nevakarieniausi, Levutė?

— Pavalgiau... šeiminių

kė pavaišino. Šiandien kepė lynus...

— A-a...

— Jei nori, gali sau skaityti... man netrukdysi. Každodėl baisiai noriu miego...

Levutės prislėgtas balsas skambėjo kaltai. Skersa akimi Audrė sekė drauge: Levutės veidas kaito neįprastu raudoni, o akys, kurios visada švietė tyliu liūdesiu, dabar žiburiavo, kaip Audrėi atrodė, nuodėminga ugnimi.

Levutė atsigulė, ligi pat kaklo užsitraukė antklodę ir slėpdamasi nuo įtarus draugės žvilgsnio, nusisuko į sieną.

— Jau miegosiu. Ryt vėl anksti keltis...

Kokios mintys? Kas pasakys, kokios mintys knibzdėjo Levutės galvoje?

Gėdydamasi viso to, ką ji netyčia pamatė pro durų plyšį, Audrė nerado savyje jėgų užkalbinti draugės.

Levutė kasdien ilgiau užtrūkdavo šeiminių svetainėje, kur vakarais be atvangos sukosi patefono plokštelės. Advokatas Balvočius dabar lankėsi ponų Stuinų namuose, nepraleisdamas nė vieno vakaro, ir dar rūpestingiau dažė ūsus, tepė aitrūs kvėpiančiu briliantinu plaukų likučius, o golfo kostiumą pakeitė dryžuotomis kelnėmis ir solidžiu juodu surdutu — kaip ir derėjo jauniui. Ponia Stuinienė kas vakarą kvietė Levutę drauge pavakarieni, sodyno ją brolio kaimynystėje, sakydama, kad "panelytė ezanti jau visai kaip giminė", vaišino Levutę naminių pyragais, pampuskomis ir kitais gardumynais. Beje, ponia Stuinienė gana savotiškai vaišindavo: ji Levutei vis siūlydavo tą valgį, kuris buvo toliausia padėtas ir kurio ji niekaip negalėjo pasiekti. O arčiau stovinčių valgių, dirginančių pusalkanės Levutės apetitą, ponia Stuinienė užmiršdavo pasiūlyti.

Domas Balvočius, pasipuošęs savo vizitine eilute, įrėmęs smakrą į kietą apykaklę, sėdėjo prie stalo nešnekus ir susikaupęs kramsnojė. Tuo tarpu jo sesuo vis užvedavo kalbą apie brolio našli vienišumą, apie jo turumą ir apie tai, kad jo namuose be geros šeiminių nesątvarkos, kad samdyti ekonomę atseina brangiai, kad visos ekonomės dabar esančios arba vagilės arba be sąžinės drabstančios vienio žmogaus turta, ir tik gyvė savo įnamės rimumą, išauklėjimą, kuklumą, dorumą.

O Levutė, klausydama tų reikšmingų užuominų, sėdėjo, droviai nuleidusi akis, ir raudo, apmirusia širdimi laukdama atsitinkant kažko didelio ir... baisaus. Ji tikė-

jo ir netikėjo savo ausimis! Ar iš tikrųjų galėtų tai atsitikti? Nejaugi jai, vargšei studentei, beturtei našlaitei ir jokiai gražulei, likimas lemtų tokią dosnią laimę?

Ir štai vieną kartą ji gavo iš pono Balvočiaus paštą pasiųstą laišką. Šis senyvas žmogus prašė panelę Leokadiją neatsisakyti ateiti rytoj lygiai 6 v. prie Soboro. Esą jis turįs pašnekėti su ja labai rimtu reikalu. Laiškas buvo spausdintas mašinėle ir pasirašytas ranka.

Audrė, sugrįžusi vakare namo, ir užtiko Levutę besėdinčią ant lovos krašto su šiuo laišku ant kelių.

Tą vakarą Audrė, ilgai vartydamasi kietoje lovoje, staiga išgirdo slopinamą kūkčiojimą.

— Levute, kas yra?

Tačiau draugė neatsakė.

Užuojautos stumiama, Audrė persikraustė į gretimą lovą.

— Neverk, neverk. Levute! — pati visa virpėdama ir glostydamą krūpčiojančios draugės pečius, šnabzdėjo Audrė. — Gal dar viskas bus gerai? Neik į tą pasimatymą prie Soboro! Kas gi tave verčia?

— Aš bijau, suprantai, baisiai bijau. — visu kūnu drebdama, lemeno Levutė. — Ir nežinau, kas man daryti. Stipendijos ir vėl man nepaskyrė... O toj kontoroj negaliu daugiau! Visa aš, visos mano mintys, viskas perdvo- kę tais prakaitu įsmirdusiais, svetimais baltiniais! Tais autais, tomis apatinėmis kelnėmis, kiauromis kojinėmis... Negaliu daugiau! Savininkė verčia mane jau aštuonias valandas dirbti, kitu atveju grasina atleisti... Praleidau fiziologijos ir neorganinės chemijos praktikos darbus! Paskaitų visai nebelankau. Negi visą amžių smirsiu toj senamiesčio kontoroj?...

— Bet tu... kaipgi tu už Balvočiaus eisi, Levutė?

— Nežinau... gal kaip nors priprasiu...

— Bet tu... turėsi būti jam žmona... Supranti?

— Aš bijau, bai-baisiai bijau... — visa tirtėjo ir glaudėsi prie Audrės Levutė.

— Nedrebėk, nedrebėk taip, nurimk. Gal dar kaip nors... — jau ir pati vos neverkdama, Audrė ramino draugę kaip mokėjo ir vėl su siaubu balse klausė: — Argi galėtum nors truputėlį ji pamilti... tą Balvočių?

Levutė atsisėdo. Jos pilnos ašarų akys švietė tamsoje. Išsileidusios kasos nusidriekė ant krūtinės:

— Kas ta meilė... aš nebūčiau ja... — ji numojo ranka ir liūdnai pakratė galva. — Aš mokytis noriu, suprantai. Audrė! Kitos prasmės gyvenime aš nežinau! Kaip galvoji, Audrė, ar jis

leis man studijuoti? Ne, jis tikrai mane leis! Ir aš turėsiu savo namą, savo šeimą ir mokysiuos! Nerūpės duonos karnis, nereikės taupyti cento ir drebėti dėl rytdienos... Bent kartą būsiu žmogum ir aš!

Jos ilgai šnibzdėjosi tamsoje, susiglaudusios po antklode, ir abiejų ašaros drėkino jų veidus ir pagalvę.

O kitą dieną iš savo pasimatymo prie Soboro Levutė grįžo labai pasikeitusi. Jos giliai rudos akys netikėtai sušvito išdidumu, o veidas pasidarė labai orus. Bent kartą ir ji, matyt, pasiūto žmogumi!... Pasikabinusi palta ir atsisėdusi ant lovos, Levutė padėjo ant kelių kairę ranką, atkišusi pirštą, ant kurio sublizgo storas, geltono aukso žiedas.

Apstulbūsomis akimis Audrė žiūrėjo į draugę:

— Susižiedavote?... — sušnabzdėjo, įbedusi žvilgsnį į draugės ranką.

— Aha... Devyni šimtai aštuoniasdešimt penkių karatų auksas. Jis sakė, kad tai pats brangiausias.

— A!

— Paskui nusivedė mane prie didžiausios baldų parduotuvės, — pasigirdama toliau pasakojo Levutė. — Žinai, ten prie Soboro: "Šiaip visokių baldų turiu per akis, — pasakė. — Visko turiu... valgomasis — riešuto faneros, kabinetas — ažuolo, pilnas komplektas. Bet miegamajam dvivietę lovą. — sarkė. — galvoju nupirkti naują. Amžiną atilį pirmosios žmonos lovą pardaviau. Ką, panele Leokadija, labiau pagėdautumėt: ar raudonmedį, ar Karelijos beržą?"

— Ir tavo rankos paprašė?

— Tai jau savaimė suprantama. — rimtai tarė Levutė. — Vestuvės, sakė, būsiančios per užgavėnes. Toli, sakė, nereikia atidėlioti. Jam, sakė, skubiai reikalinga žmona — šeiminkė. Su savo ekonomė nebesutaria, sakė. Ir dar pasakė: "Jūs, panele Leokadija, man patinkate. Esate rimta, ne pliuskė. Jūsų draugė, — tu neužsigauk, Audrė, bet jis taip pasakė: — jūsų draugė, iš karto matyti, kad lengvabūdė, o jūs — visai kitokia. Vė-jai jums ne, galvoj. Nesivai-kysite niekų. O pas mane — Trakų gatvė Nr. 14 c — nebent gulbės pieno jums stigtų".

— Ir tu už jo eisi? Už Balvočiaus? Būsi jo... žmona?

— Ir ką tu stebiesi, keistuole! Jis sakė: "Jūs, panele Leokadija, visi pavydės šitos laimės! Bet jūs esate jos verta!" Paskui nusivedė mane į Trakų gatvę Nr. 14 c, viską ašarodė: ten turi net du butus. Pirmą aukštą visą išnuomoja, o antrame aukšte

pats užima tris kambarius! O tų baldų pas jį, dieve brangus, ko tik jis neturi! Kaip kokiame baldų sandėlyje prikrauta!

— Ir tu... tu... pasižadėjai? ..

— Aha... Aš tiesiog nenoriu tikėti, Audra! Nebereikės eiti į skalbyklos kontorą, galėsiu mokytis! Ir viskas bus mano: ir namas Trakų gatvėje, ir tiek baldų! Vargšas mano tėvas, kodėl jis nesulaukė šitos dienos! — Ašaros, bet ne tos, ne vakarykštės, ne, — kitos, negero džiaugsmo ašaros sublizgo Levutės akyse.

O Audrė nuleido savąsias akis, tarsi pati būtų padariusi kažką gėdinga. Drovu jai buvo žiūrėti į tą draugės džiaugsmą. Ne, jis niekaip nesiderino su tuo nuogastavimu, kurio liudininke Audrei vakar teko būti...

Nuo tos dienos abiejų draugių gyvenimas mažame kambarėlyje prie virtuvės ėmė paskirai sroventi — tarsi upė deltoje, išsišakojusi dviem tėkmėmis. Levutės gyvenimas bėgo dienų virtinė, kupinas ruošimosi artėjančioms vestuvėms su advokatu Domu Balvočium, turinčiu nuosavą namą Trakų gatvėje. Daugiausia laiko jį praleisdavo ponų Stuinų svetainėje, kur nepalijaujama, retkarčiais piktai sušnypsdama gyvate, vis sukosi ir sukosi patefono plokštelė.

Kas žino? Gal būt, šis naujų džiaugsmu nušvitęs Levutės gyvenimas po juoda nakties skraiste slėpė nuo žmonių akių už pelnytą kartesnę ašarą, dvejojimą, po kojomis pamintą mergautinę godą? ..

O Audrės gyvenimo tėkmė, risdamasi per kyšančius aštrius dugno akmenis, klupdama ant povandeninių slenksčių, plūdo vis tolyn, į naujus horizontus.

TAS PETRAS...

Petras gyvena Jonavos gatvėje, pačiame pakraštyje. O dirba jis miesto centre — "Alfoje", vienos akcinės bendrovės spaustuvėje, korėktorium. Jo kojos pripratę matuoti kilometrinius nuotolius. Be vargo jis atpėsčiuoja į tolimiausią Zaliaikalnio gatvelę, į Aleksotą, į senamiestį arba į Sančius, kur išmėtyti butai prijaučiančiųjų, iš kurių jam, komjaunuoliui, pavesta rinkti aukas Mopru.

Pasitaiko vienas kitas ištaingus mūriukas ir miesto centre, kur patogų užsukti po vakarienes paskaitas.

Kad ir Donelaičio 19 d... Garstyčių atspalvio trijų aukštų kotedžas netoli didžiųjų universiteto rūmų. Žinomo gydytojo, buvusio socialdemokratų lyderio butas.

Petras įpratęs sėdėti laukiamajame greta kitų ligo-

nių (o jo priėmimo valandomis čia apsciai prisirenka) ir sklaidyti iliustruotus žurnalus.

Kai durys prasiveria, ant slenksčio pasirodo liemeningas žmogus su pensnė, ežiuku pakirpta širma galva ir su nuoboduliu veide. Nuo balto chalato dvelkia karbolio, ant kaklo kadamuoja fonendoskopas. Pastebėjęs ligonių tarpe Petrą, gydytojas kiekvieną kartą nervingai sukosti į kumštį:

— A! Tamsta, jaunuoli? Na, užėik, užėik.

Jis priima Petrą be eilės, atsiprašydamas pacientų, girdi, čia pakartotinis liginis, ilgai neužgaisinsias.

Kabinete jis nusiima pensnė, pasisodina Petrą priešais ir susidomėjęs žiūri į jį, zaisdamas fonendoskopu.

Gydytojas niekad nieko neklausia. Ir pats nieko nepasako.

Petrui atrodo, kad šio senyvo žmogaus veidu praslenka neįspėjamų minčių šėšelis. Gal būt, pažadina jas tolimos praeities vaizdai? O gal... žiūrėdamas į sėdintį priešais jaunuolį su atkakliais veido bruožais, senasis gydytojas ir pats netikėtai nustemba: kokių būdu gyvenimas galėjo atplukdyti jį į šitą štai ramų uostą? Seno gydytojo žvilgsnyje Petrui pasivaidena kartus kaltės pajautimas. Gydytojas apsidairo po ištaingą kabinetą su nepajudinamai sunkiais foteliais ir ažuolo lentynomis, kuriose žiba išrikiuotos knygų nugarėlės. Jo žvilgsnis netyčia užkliūva kampe, kur kabo dar iš studentavimo metų užsilikęs Darvino portretas, o viršutinėje lentynoje, užgrūsta už knygų krūvos, stovi apdulkęs gipsinė Markso stovyklėlė, kadaise įsigyta viename tarptautiniame socialdemokratų kongrese.

— Taigi... — pagaliau prataria gydytojas, pabusdamas iš susidūjimo. — Taigi, taigi... Jis atitraukia rašomojo stalo stalčių, išima dešimt litų lyg kokį gereiksmį popiergalį, — kiek tokių dešimtnių per dieną prisirenka jis iš savo skaitlingų pacientų! Be žodžių padeda priešais Petrą pinigų, paskui dar brūkštelėja receptą kažkokiai mikstūrai nuo kosulio ir jį taip pat paduoda Petrui.

Išleisdamas savo jauną "pakartotiną pacientą" pro duris, jis kiekvieną kartą neužmiršta garsiai pridurti rūpestingo gydytojo balsu: — Kada užbaigsi mikstūrą tamsta... jei nepajustu- mei, taip sakant, žymaus pagerėjimo... užėik ir vėl tamsta... užėik, užėik. Nesivaržyk... "Konspiratorius... — min- tyse žypteli Petras. — Sena

socialdemokratiška mokykla..."

Dar vienas Petro lankomas butas yra taip pat netoliese, truputėlį palipus laiptais, — Žemaičių gatvėje. Čia tenka užėidinėti vėly vakarą, sutemus, kad kuris nors iš smalsiųjų kaimynų nepastebėtų per dažnai atsilankančio neįprasto svečio.

Sučirškus skambučiui, pasigirsta šlepsintys žingsniai. Durys, užkabintos grandinėle, vos vos prasiveria, ir akiniuota moteriškė smalsiai pasižiūri į Petrą pro siaurą plyšį. Jis taip ir nežino, ar tai yra profesorius žmona, ar tolima giminitė, ar ekonomė? Ji Petrą tučiuojau atpažįsta ir, atsegusi grandinėle, be žodžių įsileidžia į vidų.

— Ponas profesorius namie?

Kažkaip per garsiai nuskaudena jaunas Petro balsas šio buto kurčioje tyloje.

Moteriškė linkteli galva.

Tada Petras nužingsniuoja gerai pažįstamą koridorium, iš aibejų pusių nustatytu aukštomis lentynomis, kimšte prikimštomis knygų tomiais.

Menkai apšviesto profesoriaus kabineto pasieniuose taip pat stūkso ligi lubų prikrautos knygų lentynos. Knygų pundai guli ir ant kėdžių, ir ant stalo, ir ant palangės, ir ant grindų.

Sulinkęs senis suvelta barzdele ir pasišiaušusiais baltų plaukų likučiais viršugalvyje pakelia nuo knygos kupinas gyvybės ir išminties akis. Niekad iš karto neatpažindamas Petro, jis valandėlę nustebež žiūri į jį. Čia, pustamsiame kabinete, apsikrovęs knygomis, senas profesorius atrodo panašus į viduramžių alchemiką, pasinėrusį slėpininguose ieškojimuose.

O! Profesoriaus Damijonaičio esama labai įnoringų nuotaikų žmogaus! Ir kiekvieną kartą jis vis kitaip priima savo svečią.

Kai kada profesorius netikėtai nusiteikia nuoširdžiam pašnekiesiui:

— Tik pažiūrėk tamsta! Matai? — ir jis pastumia Petrui smulkiu gotišku šriftu išspausdintą foliantą.

— Aštuonioliktojo amžiaus pabaiga! Mažoji Lietuva, taip? O atkreipk tamsta dėmesį į žodyną! Ką tamsta į tai pasakysi? Grvniausia panemuniečių tarmė!

Jis atsišošia į krėslo atramą ir valandėlę nugalėtojo žvilgsniu žiūri į Petrą.

— Išvaizduok tamsta! Sis nepaprastas leidinys atsitiktinai pateko man į rankas — viena studentė atnešė! Mat, už retą knygą aš ir įskaitos kartais nepagailiu! — Jis nusikvatoja lyg išdaigą iškrėtęs pauglys. — Ir ta studentė pasakė, — paslaptinai

priduria, — kad užtikusi šią knygą palėpėje, tarp senų rakandų. O žinai tamsta kur? Netoli Griškabūdžio!

Pamiršęs, kas yra jo pašnekovas ir kokių reikalu pas jį atsilankęs, profesorius įninka karštai aiškinti Petrui ilgą šios knygos istoriją ir priešistoriją.

Petras klausosi be galo nustebež: šis garbingas mokslo vyras tarp senų knygų ir popierių krūvų jam atrodo labai vienišas...

Tačiau būna ir tokių dienų, kai senas profesorius pasitinka Petrą itin suirzęs. Kupron susimetęs jo stumuo, kiekvienas veido bruožas ir net susivėlusį barzdėlę viskas rodo sugižusį senio ūpą.

— Atvirai pasakysiu tamsta, jaunuoli, — tokiais atvejais pradeda jis be jokios įžangos, — aš nesu politikas. Ir mano giliausiu įsitikinimu mokslas ir politika — tai du nesuderinami dalykai. Kaip ugnis ir vanduo! Išidėmėk šitą, jaunuoli, ir nebekvaršink man galvos! Kai į mokslą įpinama politika, žinai tamsta, kas tada iš mokslo belieka?

Jis vikriai sudėsto tris pirštus į nesudėtingą kombinaciją ir atkiša ją Petrui:

— Va kas iš mokslo belieka!

Jis piktai sukikena, net jo suvelta barzdelė ima kretėti. Dievaž, tokią akimirką šis senas mokslininkas Petrui atrodo panašus į pašaipuolį kipsą.

— Ne! — tęsia jis nervingu balsu. — Jokia politika neturi teisės kištis į mokslą. O kas darosi mūsų universitete? Šitie, kaip anie, kaip ten juos vadina; tuos rėksnius margakepurius? Taip dabar sujūlėjo, pajutę savo galią! Mums, mokslo žmonėms, jie drįsta paikus memorandumus siuntinėti. Grašina mums! Klusnumo iš mūsų reikalauja! — įsikarščia- vęs jau beveik rėkte rėkia ir kažkam nematomam grasi- na sausu smilium. — Jie no-

ri sufašistinti mūsų universitetą. Girdi tamsta? Šitie pienburniai, šitie pakvaitėliai! Jie gi tuo šizofreniku Hitleriu seka! Juk tai bepročiai, tamsta...

— O mes jiems nelesim!

— karštai įsiterpia Petras. — Mes iš paskutiniųjų kovosime už universiteto autonomiją!

Profesoriaus įtūžimas staiga užgęsta.

— Vaikine... — liūdnai palinguoja galva. — Jaunas dar esi... Jų dabar valdžia. O kieno valdžia, to ir galia!

Jis palydi Petrą ligi pat durų ir tėviškai padeda jam ant peties lengvutę ranką:

— Žiūrėk, neįkišk galvos. Nesikarščiuok... Savo ateitį, vaikine, pražudysi. — Ir nuleidęs balsą, slaptinai šnabžda: — Kaip pikčiausias antikrytis jie siautėja universitete. O rektorius ir mes visi, zuikio kojos, drebame prieš juos... Sutramdyti juos reikia!

Profesoriaus balse Petrui pasigirsta suokalbininko gaidelė.

Taip, jis yra pilnas prieštaravimų, tas vienišas profesorius, apsikrovęs savo apipelėjusiomis knygomis. Jis yra žmogus, kupinas netikėtumų ir keisčiausių nuotaikų.

(Bus daugiau)

APIE A. BIZONĄ

(Atkelta nuo 4 puslį.)

nelaisvėj.

Kartais parašydavo laiškus iš beprotnamio. Nusiškusdavo, kad Lietuvos fašistai persekioja jį radio bangomis.

Skaidu buvo, bet nebuvo galima pagelbėti.

Miškų Darbininkas buvo vienas iš daugelio lietuvių, kuriems ši nelaimė sunaikino gyvenimą. Nekuriems pavyko pasigydyti, bet daugumas taip ir žuvo beprotnamiose ar silpnapročių ligo-

J. Y.

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias Maistas. Ceras Pasirinkimas įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LL 4-6917

Pranešimai

Toronto

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks

sekmadienį, vasario 5 dieną, 2 valandą po pietų, draugijos svetainėje, 160 Claremont St.

Visi nariai kviečiami atsilankyti. Taipgi prašomi persitikrinti, ar nariniai mokėčiai sumokėti už praėjusius metus. Nepatingėkit ateiti, nes kuopa turi aptarimui svarbių reikalų.

Kuopos Valdyba

Motery dėmesui

Toronto Lietuvių Moterų Klubu narių susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 5 d., tuojau po sūninės narių susirinkimo, 160 Claremont St.

Prašome visas moteris, naries ir nenares atsilankyti.

Klubo Valdyba

Pagerbė Liaudies Balso Vajininkus

TORONTO. — Praėjusi šeštadienį Toronto lietuviai gražiai pagerbė Liaudies Balso vajininkus, kurie nepagailėjo savo laiko ir energijos dėl atnaujinimo senų, gavimo naujų ir parinkimo aukų. Į vajininkų pagerbimo vakarienę atėjo arti 100 asmenų.

LB administratorius K. Kilikevičius perstatė susirinkusiems visus vajininkus ir jų pasidarbavimą. Pirmoje vietoje ir šiemet išėjo J. Valaitis. Antroje — J. Valūnas.

Buvo svečių iš Londono ir Hamiltono, kurie atstovavo tų vietų vajininkus.

Po vakarienės buvo šokiai ir žaidimai, taipgi ir vaišiniamsis gėrimais.

Visur reikalingi "salesmenai", bet labiausiai jie reikalingi spaudai, ypač darbininkams. Taigi, vajininkai, spaudos "salesmenai", vaidina labai svarbią rolę spaudos

Minime vienu metų liūdną sukaktį nuo mirties

Povilo Daugėlos

Mirusio vasario 8 d. 1960 metais

Su gailėsčiu ir liūdėsiu širdyse minime mūsų mylėtą ir mus mylėjusį šeimos tėvą ir grandpą

Ona Daugėlienė - žmona
Benis - sūnus
Eleanora - marti
Brian ir Ricky - anūikai

Toronto, Ont.

Page Credit Jewellers Ltd.

MR. NORMAN FREED
paskirtas menedžerium mūsų krautuvės

1507 Gerrard St. East

(prie Coxwell)

Biznio: HO. 1-1770 Rezidencijos: WA. 3-3776

- 35% nuolaidos ant deimantų.
- 20% nuolaidos ant bile ko perkant grynais pinigais
- Jūsų kreditas taipgi geras.
- 5% jūsų organizacijoms ant visų pirkimų.
- Priduokit jūsų pakvitavimus savo organizacijoms ir mes pasiūsimės joms čekį.

Laikrodžiai, bagažai, porceliniai daiktai, kameros, elektrinės priemonės, radijo imtuvai, Hi Fi, lininės paklodės ir visokios dovanos.

Dėl kontakto lėšų: 357 Yonge St. EM. 6-4949;
405 Danforth Ave. HO. 3-8522
Patyrę laikrodžių taisytojai

Ed. Masiokas

Television Service

Visame Toronto mieste ir priemiesčiuose

Priimame šaukimus nuo 7 val. ryto iki 11 val. vakaro ir atliekame patarnavimą tą pačią dieną.

Darbas Garantuotas.

Taisome visų rūšių ir firmų

Televizijas, HI-FL., Patefonus (Record Players)
Naujas dalis garantuojame 6 mėnesiams.

Duodame 25% nuolaidą ant naujų Picture Tubes

3604 Dufferin St. Tel.: MF. 5-5210

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, istiria akių nervus, nuo kurtų paėina nervotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akliniu.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Akių ir Akiinių
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po pietų uždaryta
Antradienį, Ketv. ir Penkt.
vakarais.
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

platinime ir tvirtinime. Tai moderniški knygnešiai. Už tai jiems tenka didelė pagarba.

Vajininkai nuo savęs dėkojo visiems, kurie parėmė jų pastangas. Visi kalbėjusieji vajininkai džiaugėsi, kad visuomenė maloniai juos priėmė ir gausiai parėmė.

Rep.

Kuopos Ligoniai

TORONTO. — Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos

kuopos narių tarpe visuomet yra ligonių. Sveikieji prašomi juos atlinkyti, kada yra galimybės.

Kuopos narys Jurgis Nemajūnas yra senas ligonis. Jis gydosi namie gydytojų priežiūroje.

Povilas Žižys buvo užgautas sunkvežimio jam laukiant gatvėkario. Gydosi namuose.

Paulina Daukantienė, eidama per gatvę, paslydo ir labai užsigavo koją.

Kuopos Sekretorius

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktai

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252
Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Priinama Kaina.

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto